

www.e-rara.ch

Quinti Horatii Flacci Poemata omnia

Horatius Flaccus, Quintus

Friburgi Brisgoiae, Anno 1549

Zentralbibliothek Solothurn

Shelf Mark: ZBS Staal 237

Persistent Link: <https://doi.org/10.3931/e-rara-89747>

[Carminum annotationes.]

www.e-rara.ch

Die Plattform e-rara.ch macht die in Schweizer Bibliotheken vorhandenen Drucke online verfügbar. Das Spektrum reicht von Büchern über Karten bis zu illustrierten Materialien – von den Anfängen des Buchdrucks bis ins 20. Jahrhundert.

e-rara.ch provides online access to rare books available in Swiss libraries. The holdings extend from books and maps to illustrated material – from the beginnings of printing to the 20th century.

e-rara.ch met en ligne des reproductions numériques d'imprimés conservés dans les bibliothèques de Suisse. L'éventail va des livres aux documents iconographiques en passant par les cartes – des débuts de l'imprimerie jusqu'au 20e siècle.

e-rara.ch mette a disposizione in rete le edizioni antiche conservate nelle biblioteche svizzere. La collezione comprende libri, carte geografiche e materiale illustrato che risalgono agli inizi della tipografia fino ad arrivare al XX secolo.

Nutzungsbedingungen Dieses Digitalisat kann kostenfrei heruntergeladen werden. Die Lizenzierungsart und die Nutzungsbedingungen sind individuell zu jedem Dokument in den Titelinformationen angegeben. Für weitere Informationen siehe auch [Link]

Terms of Use This digital copy can be downloaded free of charge. The type of licensing and the terms of use are indicated in the title information for each document individually. For further information please refer to the terms of use on [Link]

Conditions d'utilisation Ce document numérique peut être téléchargé gratuitement. Son statut juridique et ses conditions d'utilisation sont précisés dans sa notice détaillée. Pour de plus amples informations, voir [Link]

Condizioni di utilizzo Questo documento può essere scaricato gratuitamente. Il tipo di licenza e le condizioni di utilizzo sono indicate nella notizia bibliografica del singolo documento. Per ulteriori informazioni vedi anche [Link]

IN Q. H. O.

RATII FLACCI LIBRVM I.

Carminum Henrici Glareani Poëtae

Lau. Annotationes.

ODE PRIMA.

DIFFICILIS est hæc Ode, quæ proæmij
uice fungitur. Exprimit autem uaria ho-
minum ingenia ac studia. Beneuolentiam
captat primis duobus carminibus: sequen-

tibus autem quatuor, gloriæ ac uictoriæ cupiditatem
in plurimis hominibus commonstrat: Ambitionem duo-
bus deinde sequentibus: Rursus duobus sequentibus diui-
tiarum amorem: Porro deinde rusticæ rei studium. Pen-
dent autem superiora à uerbo iuuat: sequentia uero ab,
Hunc si mobilium, à uerbo dimoueas: nec coniungen-
dum, illum Gaudentem, sed in Gaudētē nouum genus
incipit. Quæ obiter admonuimus, ut eo diligentius
à scribentibus distinguerentur.

¶ Terrarum dominos.) Haud dubiè amphibologia
hic est, Palma nobilis euehit terrarum dominos, hoc est,
Romanos, ad deos: Vel, Euehit ad deos, qui sunt terra-
rum domini. Verum ut Comici me sis gaudent, ita hic sæ-
cundis uocibus; quæ multis exponi possunt modis: ut est
uox, tergeminis honoribus, quæ ordinē triplicem popu-

li, Senatorium, Equestrem, & plebeium significare potest, ut quibusdam placet: quanquam reprehendere non possumus Acronis & aliorum expositiones, de quæstura, prætura, & consulatu.

¶ Attalicis conditionibus) Duo fuere Attali Pergamenorum reges: Alter Eumenis pater, qui secundo bello Punico Romanis aduersus Philippum Macedoniarum regem auxilio fuit, mortuusque est sub finem belli Macedonici, ut Liuius refert quartæ Decados libro 3. Alter Eumenis filius, etiamsi Eumenes Attalum ac Athenicum fratres habuerit, ut lib. 8. iam dictæ Decados fatetur Liuius. Hic Attalus Eumenis filius testamento heredem instituit Populum Romanum, alterius Attali nepos. Quod ideo annotandum duximus, quod commentatores mirum in modum historias duorum principum confundunt.

¶ Libycis areis, Cypria trabe, Myrtoum mare, Icaris fluctibus, luctantem Africum, ueteris masici, Mare sinus aper, speciem, ubique pro genere posuit, ut ferme consuetudo est non solum huic Poetæ, sed & reliquis seræ.

¶ Est qui nec ueteris.) Porphyrio ordinat: Est qui nec spernit pocula ueteris masici. Alij exponunt, nec pro uel: atque ita ordinant: Est qui spernit, id est, non uult demere de solido die, nec, id est, uel pocula ueteris masici, nec, id est, uel partem de solido die: quasi dicat, toto die indulget poculis. Sed id mihi uidetur coactum. Verum id uult dicere, ut puto, non dubitare quosdam de die, qui negocijs agendis destinatus est, aliquam sumere partem

partē ad indulgēdū genio. Ita Landinus intellexisse videtur, & post eū Mancinellus, cū Porphyriōis ordine.

¶ Neq; polymnia.) Ita uetus quorundam librorū lectio habet, ut, neq; priore carmine correptum, hic produxerit, ratione compositionis, quod ex nec & q; constatum uideatur. Et apud Plautum alicubi productum est. Quāquam alij libri, neue legū. Quidam etiā polyhymnia, contra Græcorum ac Latinorum consuetudinem legunt $\pi\epsilon\rho\tau\epsilon\sigma\iota\lambda\lambda\alpha\lambda\omicron\upsilon\pi$, cum sit $\tau\epsilon\rho\epsilon\alpha\upsilon\lambda\lambda\alpha\lambda\omicron\upsilon\pi$ & in prosa, & in carmine.

O D E I I.

¶ Vidimus flauum Tyberim retortis

Littore Hetrusco uiolenter undis, &c.

Hetrusco (exponit Acro) id est, Tyrrheno quo influit Tyberis, Quæ uerba opinor, nemo intelligit. Tyrrheno certe littore non magis influit Tyberis, quam Latino, quippe qui separat Latium à Thuscia. Quæ uero Porphyriōni assuuntur, magis monstrosa sunt, ut ipso ordine notat lector. Ego littus pro ripa Horatium accepisse puto, ut sæpe fit apud Poetas: & flumen à ripa Hetrusca in Latium inclinasse, ubi Roma, atq; adeò Numæ templum erat: nec ullus relinquitur scrupulus, si sic exponamus. & sequentia uerba idem sonant, uagus & sinistra labitur ripa, &c.

¶ Siue mutata iuuenem figura.

Hic commentatores merito torquētur: est enim subobscurus sensus. Alloquitur Mercurium in Augustum figuratum.

4 IN I. CARM. HORAT.

guratum, perinde atq; ipse Augustus sit Mercurius, uidelicet qui subnectat, Serus in cœlum redeas. Est igitur ordo. Siue tu ales, id est, ò Mercuri, filius almæ Maiæ imitaris in terris iuuenem, scilicet Augustum mutata figura, patiens uocari Cæsaris ultor, ut patiebatur Augustus.

ODE III.

¶ Illi robur & æs triplex.

Hoc loco insurgit Poëta, quod Quintilianus de eo fatetur. In modis musicis, si fortè quis id tentarit, hoc optime apparet.

¶ Perrupit Acheronta Herculeus labor.

Tribrachys hoc loco est pro Dactylo, pit Acher, quod cæsura excusari potest. Tamen ego malim legere Perrupitq; Acheronta, ut ad Dædali audaciam hæc connectantur: Aëris ac terræ.

ODE IIIL.

Ad P. Sestium uirum Consularem hæc Ode scribitur. Ceterum in catalogo Coss. hac tempestate P. Sestium non facile reperias: fortassis autem & alicui suffectus fuit, quanquam Consularis appellatur, qui uel Cos. fuerit, uel qui dignus ad eam dignitatem uidetur. Carmen quidam heptametrum appellant à numero pedum, quidam Octonarium, sed Brachycatalecticum, quod non displicet, quando illa heptametri appellatio apud authores rara est. Quidam etiam in secundo uersu legendum cōtendunt, Ducuntq; siccæ machinæ

ne carinas: pro, trahunt, uidelicet moti, quod sequenti-
bus eiusdem generis uersibus, perpetuo sit spondeus pri-
mo loco. At in Ode nona duobus primis uersibus spon-
deum ita diligenter posuit Horatius omnibus eiusdem
generis uersibus Odis, ut propè cauisset uoluerit de eo
pede: tamen nihilominus primo carmine lambum po-
suit, quem postea rarius usurpauit. Quare hoc quo-
queloco idem fecisse uideri potest, quanquam cum ne-
mine hac de re contenderim.

¶ - dum graues Cyclopum
Vulcanus ardens urit officinas.

Cur hic Vulcani fiat mentio nullus Commentato-
rum explicat. Ego ideo puto eius meminisse Poëtam sub
uerni temporis descriptionem, ut Ioui fulmina paret,
ad æstatem, qui hyeme, more hyemantium militum, in
olympo suo inclusus cum cæteris Dijs egregie potarit,
nunc æstate erigat cornua.

¶ O beate Sesti.) Et hic insurgit Poeta, quod in-
telligemus, si musicam huic carmini cōsonantiam bene
applicuerimus.

O D E V.

Hæc Ode tricolos est ac tetrastraphos, hoc est, qua-
terni uersus trium sunt generum. Nam primi quique duo
uersus sunt unius generis. Mancinellus ait hanc Oden
etiam tetracolon appellari posse, quod de sequenti ode
repetit, non intelligens alia ratione tricolon dici, alia
tetrastraphon. Prior enim appellatio à generum multi

PLICITATE sumitur, sequens autem, à conuersione, post
 quartum pedem ad primum. Itaq; hæc Ode tricolos est
 ac tetra, strophos, Sequens autem tetra, strophos dicolos
 non tricolos: sed neq; tetra, colos, quod nomen nescio
 ubi inuenerit Mancinellus.

O D E V I.

¶ Conamur tenues grandia. Distinguen
 dum post grandia, ut sit appositiva constructio, refertur
 turq; ad omnia ante dicta. Mancinellus putat uel Merio
 nes, uel Myriones legi posse: quod nescio quo auctore
 dicat, cum in Homero ubiq; sit *μυριόνης* Meriones.

O D E VII.

¶ Undiq; decerptā fronti præponere oliuā.
 Porphyrio nihil hic dicit, apud quem puto bene ha
 buisse lectionem. Acro exponit, undiq; decerptam, id
 est, ex omnibus collectam. Deinde ordo est, inquit, præ
 ponere fronti oliuam undiq; decerptā. Hoc itaq; huius
 antiquum uidetur, quanquam haud scio quam uetus sit
 Acro, qui Ode 1. lib. 3. Seruium allegat. Et Priscianum
 lib. 2. Epist. Videtur autem is idem Acro ex aliorum
 flosculis sibi sertum collegisse. Nam lectis in suum com
 mentarium Porphyronis uerbis, assuit mira sepe em
 blemata. Nisi forsitan, quod iniuria temporum fieri po
 tuit, alius quispiam sciolus Acronis commentarium cor
 ruperit. Quod quidā opinantur, Dij perdant inuidos,
 qui hoc feliciss. tempore, quo literæ passim reflorescunt,
 nō publicāt, imò opprimunt, Quapropter non opus ha
 beo hic repetere quid Landinus, Mancinellus, & poste
 riorum

riorū ingēs turba, hic somniauerint, ne lēctōrē prāter
 consuetudinē meā traham. Legendū itaq; putat D. Eras-
 mus, prāceptor noster, uir ad tollendos ex bonis autho-
 ribus errores natus. Vndiq; decerptæ frondi prāponere
 oliuā: ut sit ordo, quibusdā unū opus esse, oliuam prāpo-
 nere frondi undiq; decerptæ, hoc est, omnibus arboria-
 bus prāponere solent oliuam, arborem Atheniensibus
 gratam. Quasi diceret, quidam otium literarium, quod
 Athenis est, omnibus alijs uoluptatibus prāponere nō
 dubitant. Ceterum hic Plancius à quibusdā Numatius
 ab alijs Munatius, à nonnullis Numantius dicitur. Cum
 quo Cos. fuit M. Aemilius Lepidus iterū, Anno ab urbe
 cond. 712, ut in Catalogo Coss. retulimus. Meminit eo-
 rum Plin. lib. 2. cap. 31. & Suetonius in Tyberio.

ODE VIII.

In hac Ode temere quidam mutarunt uerba indica-
 tiui modi in coniunctiui, properes, equitet, temperet,
 idq; propter uerbum oderit. Sed non uiderunt in timet
 & latet id fieri non posse. Oderit haud dubie licentiæ
 carminis prō odit dixit.

ODE IX.

Huius generis forma Horatius adeo delectatus est,
 ut propè inuenisse uideatur. Ceterum primi duo quiq;
 uersus constant penthemimere iambica: ita tamen ut
 primo loco raro sit iambus, sed spondeus: secundo loco
 solus iambus, tertio syllaba perpetuo longa. Semel dūm
 taxat pro ea duas breueis posuit syllabas lib. 3. Ode 6.
 uersu 6. Tertius quisq; uersus Dimeter, iambicus, hyper-

catalecticus: sed ea lege, ut locis paribus perpetuo habeat lambum, at imparibus, primo quidem spondeum, rarius lambum. Tertio uero loco perpetuo spondeum, nunquam lambum. Hæc admonere placuit, quod aliter apud alios, ac perperam tradita legerimus. Præterea in plerisque codicibus Soracte primam breuem notatam reperiēbamus, cum apud Virgilium lib. 11. Aeneid. ac Syluum lib. 3. producta legatur. Ita etiam hic notanda ea syllaba longa.

ODE X.

¶ -Viduus pharetra.

Risit Apollo.

Seruius in 3. Aencidos, ubi Euander filium dimittens de Mezentio dixerat, tam multis uiduasset ciuibz urbem, ita habet, Proprie uiduasset dixit, quia urbs est generis foeminini, Horatius abusiue, & sanè incongrue in genere masculino posuit dicens, Viduus pharetra Risit Apollo. Hæc ille. Sed mihi quidem uidetur Horatius hæc non absq; uenusta gratia nouasse, ut pleraq; alia.

ODE XI.

Huius Ode uersus uno Choriambos superant primæ Ode uersus, quod obiter propter inueniuntur memoriam annotauimus, quos præstat breuissimis duci rationibus in negotio sanè laborioso, quanq; maxime utili. Porro Leucothoën habent pleraq; exemplaria: Porphyrio tamen

tamen Leucononēn appellare uidetur, quāquam illud non magni refert. est enim nomen haud dubie à poeta fictum.

¶ Vt melius quicquid erit pati.

Porphyrio supplet uerbum possis. Alij exponunt, ut melius, pro quanto melius est. D. Eras. putat hoc ita dictum, ut apud græcos, ὥς παθεῖν.

¶ Sapias.) lubentis est, ait idem Erasmus.

ODE XII.

¶ Cuius recinat iocosa.

Recinat per primam uocalem in ultim. legit D. Erasmus, non recinet, neq; recinit. Nec libet ubiq; prosequi quoties commentarij ineptiunt, ut qui hic cōstruit, acri byra pro acri tibia. Et alter, qui non ita multo post legit, Qui rex hominum ac deorum, pro res. Non attendens si rex legatur, nullum esse sensum. Item alius Heliconem Phocidis montem facit cum sit Bæotie.

¶ Quod Sic uoluere.) Ita Acro legisse uidetur. supplet enim uel Dij uel pueri Leda. Alij legunt sic dij uoluere. quod sequi nolim, quando hic de Castore & Polluce loquatur. Sed lectoris esto iudicium.

¶ An superbos Tarquini fascēs.) Et id ambigue dictum. Commentatores fere de Priſco Tarquinio intelligunt. Fuit enim uir magnificus & honorum cupidus. Videlicet qui patriā Tarquinos ea de causa reliquerat, instigante maxime ad hoc Tanaquile uxore. Isq; primus & petisse ambitiose regnum, & orationem dicitur, habuisse ad conciliandos plebis animos composi-

tam, ut inquit Liuius. De superbo Tarquinio nemo san-
nus opinor intelligit. Sunt qui de L. Iunio Bruto intelli-
gant, qui Tarquinio superbo eripuerit fascēs. Verum
hoc pacto etiam de Collatino, qui & ipse Tarquinio
dictus est, non Brutus, intelligi poterat. Cui utro etiam
iniuria patriæ laudi fuit, quod in exilium uoluntarius
concessit, nulla alia causa inuenta, quàm quod Tarquinio
nij cognomen haberet. Nec minus opera libertas ur-
bi parita quàm Bruti. Sed Horatius amat talia quædam
ponere, ubi aut rixentur grammatici, aut ingenia sua
diosorum exerceantur.

¶ (Regulum & scauros.) De Regulo omnes com-
mentatores plus quàm commentantur. De Scauris pa-
rum uel nihil ad rem. Neq; enim cum Horatius lauda-
rit, quem in Iugurthino bello Sallustius suis pingit colo-
ribus. Sed neq; is idem est, cum eo quem Valerius lib. 3.
cap. 7. magnopere laudat. Qui bello Mithridatico ac-
cusatus à Vario Sycronensi egregia interrogatione ius-
diciū discussit, de quo utiq; locus hic etiam intelligi po-
test. Verum enim uero de insigni aliquo si loqui eum pu-
temus, erit haud dubie ille unus ex hac familia, Sylle-
priuignus, de quo Plinius anxie sepius scribit, maxime
tamen lib. 36. cap. 15. Quanquam hunc ab illo Valerio
neq; distinguimus, nec tamen eum eundem facimus, uis
delicet temporum ratione cōmoti. Et cum Plinius Cos-
facit, Cum nos ex professo de Coss. scribētes uix locum
ei designare possumus, nisi quod equidē suspicor, inter
Acimilios, omisso Scauri nomine, sit connumerandū.
Sed

sed hæc atq; alia argutis lectoribus iudicanda relinquo.

(¶ Fabritiumq;) Mirum est quod Gellius lib. 1. cap. 14. de Fabritio refert, serè authores de Curio referre, ita ut quod de illis sit discrimen, non adeo sit clarum nisi quòd imperatores ambos fuisse frugi, perspicuū est.

(¶ Fama Marcelli.) Porphyrio de Octauia sororis Augusti filio intelligit, cuius interitum Virg. lib. 6. Æneidos deflet. Acro, & de illo, & de M. Claudio Marcello, qui secundo Punico bello, & antea etiam, clarus fuit, exponit. Ego puto non de Octauia filio, sed de altero iam dicto intelligendum, qui Hannibalem secundo bello Punico uicit: alioqui ad Iulium ineptam fore comparationem.

O D E XIII.

(¶ Certa sed manet.) Singulari numero quidam legunt, & cæsura semiquinaria carmen excusant: alij pluraliter, quod geminatum singulare poscat uerbū plurale. Sed id uix annotatione dignū uisum est nobis. Porro sententia quæ ad finem huius carminis est, sumpta est ex Euripide ubi de Iphigenia in Aulide. Quam elegantissime uertit D. Erasmus Roterodamus, parens ac præceptor noster.

O D E XIII.

(¶ Et hoc loco Grammatici certant, & adhuc sub indice lis est. Quidam de Sexto Pompeio intelligunt, quod is ciuile bellum repetere, atq; renouare in Sicilia tentarit. Alij de M. Bruto, sub quo Poëta ipse militarit: quod Porphyrio uoluit. Et penultima duo

carmina hoc significant. Sed inquit alij, Brutus post pugnam Philippicam non reparauit bellum, uidelicet qui ibidem perierit. At ego puto, & in Brutum, & in omnes alios, res aduersus Augustū nouanteis, hanc scriptam oden. Amat enim Horatius ita quædam ambigua ponere, ut ante admonuimus. Et sunt hic quæ de Pompeij filio intelligi possunt: sunt item quæ de Bruto, quæ historiæ Romanæ docto, satis patent. Hoc etiam obiter annotare placuit, cōmentatores omnes in hac esse opinionione, hunc M. Brutum originē habere ab illo L. Iunio Bruto, qui Reges eiecerat, cū Dionysius illū absq; prole perijsse dicat, & eos qui postea Iunij atq; Bruti cognominati fuerint, de plebe fuisse, non de genere patricio. Sed id quoq; dubium apud quosdam, hoc unum tamen uerum, ante consulatum plebeium neminem ex Iunij post hunc L. Iunium Brutum fuisse Cos. quod magnum argumentum est, deinde Iunios omnes plebeios fuisse.

O D E XV.

- Ut caneret fera
Nereus fata.

In commentario Porphyrii, si codices non fallunt, Proteus legitur. Et apud Statium priore Achilleidos libro Thetis, non Nerëa, sed Protëa uaticinatum de bello Troiano dicit, Agnosco monitus & Protëa uera locutum. Ad hæc Herodotus lib. 2. multis uerbis ostendit sententiã Aegyptiorum sacerdotum, Paridem in Aegyptum ad Protëa deductum, ad quem postea Menelaus uenerit. Nec id omnino ignorauit Homerus, qui totum

totum *Odyssæ* quartum librum *Protei* uaticinijs impleuit. De *Nereo* nihil tale apud authores inuenio.

¶ - Et celerem sequi *Aiacem*.

De *Aiace* *Oilei* hoc intelligit *Mancinellus*, cui et nos subscribimus ob multos in *Homero* locos. De *Tela monio* uero *Aiace*, cum dicere putamus cum inquit, *Salaminius*. Nec id coniungendum cum sequente nomine *Teucer*, sed cum coniunctione legendum *Teucerq;*, quippe alioqui carmen non constaret. Quanquam id ita asseueramus, ut facile, si quid melius adducatur, in id consentiamus. Id etiam obiter admonendum, quod nomen *Sthenelus* ferme in latinis codicibus *Sthelenus* corrupte legitur. Id in quibusdam præterea nominibus accidisse in *Liuij* annotationibus testati sumus, ubi de *Caralibus* urbe *Sardiniae*. Quod si quis tamen contendat carmen bene habere, etiam si sit *Trochæus* primo in loco: quippe qui etiam ultimo huius odes uersu: *Ignis Iliacas domos*: ponatur, nihil aliud dicam, nisi me nihil asseuerasse, quanquam illo ultimo uersu, alij codices habent: *Ignis pergameas domos*. Sed et hoc lectori iudicandum remitto. Mirum uero quosdam hæc non notasse, qui in alijs rebus tam sunt curiosi, non tam ad rem, quam hæc facientibus.

O D E XVI.

-Imprimeretq; muris hostile aratrum.

Porphyrio, exponens hæc uerba ita ait: Hæc eadē ira, causa fuit delēdis urbibus usq; adeo, ut ubi fuissent muri, aratrū inducerēt. *Acro* autē condendis, inquit atq;

cucertendis ciuitatibus hæc consuetudo fuit, ut aratro fierent. hæc ille. Adijcit autem cum ex Virgil. tum ex Cicerone utriusq; rei exemplum: quorum quod ex Virgil. nulli non notum. Quod autem ex Cicerone suspectum mihi. Neq; enim ullum eius rei exemplum in historicis Romanis, quod sciam, legitur. Sed ut hoc habeat illud quod hic Poëta ponit, mihi de Ariete dictum intelligitur, eleganti per locum metaphora. Ideoq; adiectum hostile. Vide quid annotauerit Cælius lib. 14. cap. 5.

ODE XVII.

¶ Nec uirides metuunt colubros.

Badius colubras fœminino legit genere, quod magis ledant opinor, ut Virg. lib. 7. rabidaq; canes dixit. Idem in octauo deinde uersu legit: Ruris bonorum, pro honorũ, pudendo errore: cū carmẽ nullo modo id patiatur.

¶ Nec Martialeis hædilia lupos.

Post lupos non erit colon, ut Badius distinxit, sed post, Saxa, quod quarto deinde sequitur uersu, si Porphyryonem Acronemq; sequi uolumus. Cæterum carmen cæsura constat penthemimeri iambica ac duobus dactylis. Extremæ igitur duæ dictiones, hædilia lupos, pro duobus dactylis posite sunt: sed in his tribus syllabis, dilia, dactylus est pro anapesto. Nam hædili, dactylus esse debebat, qui est antibachus. Reliquæ tres, à lupos, alterum dactylum efficere debebant, sed est anapestus, propterea quod ultima hic est longa. Nusquam aliibi in hoc carminis genere idem Horatius fecit.

¶ & fide Teia.

Teium

Teium Acro ait esse oppidū Arcadiæ, Porphyrio autē
ex Sallustio, Paphlagoniæ. Sed Strabo lib. 14. omnesq;
alii Geographi Ionum urbē in peninsula sitam ostēdūt.

ODE XVIII.

¶ Quæ subsequitur cæcus amor sui.

Attollens uacuū plus nimio gloria uerticē.
Ebrietatem tria subseq̃ui ait, Philautiam, Superbiā,
ac arcanorum prodicionem. Quidam pro composito
attollens, simplex legunt, tollens, ac coniunctione, &
præposita, exponunt & pro id est, ut philautia, hoc
est, amor sui sit gloria plus nimio tollens uacuum uer-
ticem. Poterat etiam coniunctio, &, poni in priori car-
mine post sui, quod apud Horatium est aliquoties, non
in hac solum, sed & alijs monosyllabis.

ODE XX.

Vile porabis.) Vile exponit Porphyrio, pro non
uetusto: atqui sequentia uerba aliquot annos significāt,
etiamsi non est certum, quando ei datus plausus sit in
theatro. Deinde nec illud notum, quando hanc scripse-
rit Oden Poëta. Quare ego magis probō quod alij exa-
ponunt, uile pro modici pretij.

ODE XXI.

¶ Vos lætam. fluuijs & nemorum coma.

Acro, Mancinellus, ac Landinus, & recentiores
quidam in accusandi casu Comam legunt, cum sit aufe-
rendi casus, non attendentes coniunctionem &, frustra
alioqui positam, si eum sequemur ordinem, quem illi fa-
ciūt. Landinus præterea matres legit pro mares puden-

do errore, qui rationem carminis uel ignorauit, uel, quod magis credo, nō animaduertit. Coma igitur legendū, ut fluuijs, ab eodem enim participio letam pendet.

O D E XXIII.

Vitas hinnuleo me similis Chloë.

Vitat legit Mancinellus. Idem in Acrone & Porphyriōne legitur, si codices non sunt corrupti, quod equidem suspicor. Sed uitas legendum. Est enim apostrophe poetæ ad fugientem puellam, secunda, non tertia persona, quod ad finem Odes uerbum, de sine, satis indicat.

O D E XXIIII.

¶ Ergo Quintilium perpetuus sopor, &c.

Ergo uox indignantis aut dolentis est, quare multis uidetur non esse interrogatiue legendum. Porro quod continuo subiungit, uarie torquetur à commentatoribus. Ego simplicem puto ordinem, Cui parem, quando unquam inueniet pudor & incorrupta fides, iustitiæ soror, & nuda ueritas. Tria ponit numina, Pudorem, Fidem, & ueritatem. Fidem autem doctè ait iustitiæ sororem, quippe quæ iustitiæ est fundamētum, ut Cicero 1. Officiorum lib. testatur. Præterea hunc Quintilium sunt qui Varium Cremonensem intelligant, de quo in arte poetica nō ita multum ab fine. Certe Varus ac Varius duo eiusdem temporis uiri docti fuere, de quo non magnopere dubito. Varij multa apud hunc poetam mentio, Vari autem apud Maro, in Æglogis, Etiam si in Mœrin Virgilij Seruius eundem esse putat. Varum si perstitem Virgilio fuisse credo, Varium non item. quod

sum Eusebij traditione propius uerum est.

ODE XXVI.

¶ Quis sub arcto

Rex gelidæ metuatur oræ.

Quis nominatiui est casus, gelidæ autem oræ genitiui, non datiui. Loquitur autem Horatius de tempore suo, quando male aduersus Germanos ac Dacos pugnatum est, Notum enim est illud Augusti. Quintiliare legiones redde. Et timorem Romanorum intelligit, non subditorum regi Scythiæ, ut quidam insulse exposuit, quanquam illi ignoscendum. In plerisque enim ostendit se nihil iudicij habere.

¶ Pimplea dulcis.) Quidam absq; m in prima sylaba legunt, atqui Græcus Strabonis codex $\pi\iota\mu\pi\lambda\epsilon\alpha$ habet, & nono & decimo libro.

ODE XXVIII.

¶ Quamuis clypeo Troiana refixo

Tempora testatus.

Laertius Diogenes lib. 3. hunc clypeum apud Branchidas Cariæ oppido, in Appollinis templo fuisse memorat. Ouidius autem 15. libro Metamor. ait,

Cognoui clypeum leuæ gestamina nostræ

Nuper Abanteis templo Iunonis in Argis.

Quanquam eodem in loco quidam agris legunt. Id ego indicasse tantum lectori uolui, ut si quid certius apud idoneos authores inuenerit, id sequatur. cum neq; de personis conueniat, in quas Pythagoras mutatus fuisse fingitur.

¶ Negligis immeritis nocituram
Post modo te natis fraudem committere,

Acro in negligis supplet, si in committere, scias.
Porphyrio, negligis pro facile esse putas, extulit: Sed
haud scio num ullus parens committere uellet, quæ si
lijs nocitura putaret. Quare lectori hoc quoq; iudican-
dum relinquo. Simplicior est Porphyriionis expositio,
coactior Acronis.

ODE XXIX.

-Non ante deuictis Sabæ.

Regibus.

Acro exponit, Cum non sint
adhuc debellati, tu nectis iam catenas, q. d. ante deuic-
tos, nectis catenas. Ego puto eum dicere Arabiam Ebi-
cem à Romanis nondum bello tentatam.

¶ - Quæ tibi uirginum.

Sponso necato barbara seruiet.

Mancinellus hæc interrogatiue ac responsiue legis
quod mihi displicet & de uirgine, & de puero. Et ipse
uerborum contextus non admittit.

¶ Pollicitus meliora tendis.

Porphyrio ita habet, temnis, pro contemnis. At
ego ea uerba corrupta puto, legendumq; ad hunc mo-
dum: Tendis, pro contendis: quod antiquis frequen-
tissime & Nonius affirmat, & ueterum autoritas con-
probat. Certe hoc loco etiam melius congruit: ut sit
sus: Tu tendis mutare libros Panætij, & Socraticam do-
mum loricis iberis, pollicitus meliora, hoc est, omnia
Philosophia, militiam sumere contendis. Atq; ita etiã le-
gitur

git D. Erasmus in adagio, Sursum uersus sac. flu. f. f.

ODE XXX.

¶ Et parum comis sine te iuuentas.

Acro, Aliud est, inquit, iuuentas, aliud iuuenta, aliud iuuentus. Iuuenta ætas putatur: iuuentas, ipsum nomen: iuuentus, adolescētia. Hæc ille. Quæ quàm bene seruentur apud authores, alijs iudicandum relinquo. Hoc unum Grammatici considerent, cuius declinationis esse uelint nomen iuuentas pro numine: & quo pacto discrimine-mus iuuentam ætatem ab iuuentute, id est, adolescētia, quasi adolescētia non ipsa etiam sit ætas, nisi quis in Acrone legendum putet, adolescentes pro adolescētia.

ODE XXXI.

¶ Quid dedicarum poscit Apollinem.

Pro templo posuit, inquit Acro, Apollinem metonymice. Quod & Porphyrio innuisse uidetur, sed obscurius. Ego uero puto, epitheton quod templo tribue-dum erat, tribuisse Poëtam Apollini.

ODE XXXII.

Dulce lenimen mihi cunq; salue.

Rite uocanti.

Porphyrio cunq; pro quindocunq; positum est, inquit, ut sit, O dulce lenimen mihi quodocunq; te ri-te uocanti. hæc ille. quæ uerba uix intelligo. Quæ uero Acro ponit, minus. Mancinellus ordinem putat: Salue ô dulce laborum lenimen mihi cunq; id est, quodocun-que rite uocanti, id est, apto loco & tempore. Ego puto unum ex carminibus Horatii esse quod potuisset

melius facere, si non neuum etiam aliquando corpori
 inesse placuisset. Quod si quis cunque pro usq; expone
 ret, ut 6. Aened. iuuat usq; morari, fortassis non minus
 commode interpretaretur. Sed nimis sollicitum in omni
 nibus esse uitio datur.

ODE XXXV.

¶ Clauos trabaleis, & cuneos manu.
 Gestans ahenā.

Quidam aiunt trabali clauo infixum, prouerbium
 esse in eas res, quæ nulla ætatis iniuria ruituræ sint, sed
 mansuræ perseueranter. Tu potius uide quæ Desides
 rius Erasmus Roterodamus ex Cicerone citat in adagio
 Herculanus nodus. Acro ait species tormentorum esse,
 quod & sequentia indicant Poëtæ uerba. Et Porphyrio,
 eleganti, inquit, conceptione hæc instrumenta fora
 tunæ accommodat, scilicet, quibus torquet, & cogit,
 implicatq; res humanas. Landinus credit esse pedicat
 ligneas. Ego quid amplius dicam non habeo.

¶ Te spes, & albo rara fides colit
 Velata panno.

Mirum est quæ in hoc ioco & Acro, & Porphyrio
 philosophentur de fide, cur rara dicatur, quod à pau
 cis colatur; deinde etiam panno uelata, quod pauperes
 magis fidem seruent. Ad idem facere pannum, subfori
 dum uocabulum: Et album, quod à senibus etiam matu
 rius colatur. Adjicit Porphyrio propter honestatem
 fidelitatis album pannum dixisse Poëtam. Ceterum id
 magis mirum quando exponunt: Nec comitem abnegat

si aduersa incidat: quippe quæ sic etiam fidem secum auferat, ut inquit Acro. Porphyrio adijcit etiam hoc dupliciter intelligendum, ut fides illis ne habeatur, nec seruetur. Hæc cum lego, suspicor, quod res est, iniuria temporum horum uirorum commentarios corruptos. Nam longum esset omnia prosequi. Ego Horatium puero non de quauis fide, sed de uera hic loqui, quæ sanctissimum humani pectoris bonum est, ut inquit Seneca, nulla necessitate ad fallendum cogitur, nullo corrumpitur premio. Vre, inquit, occide, non prodam. Cui Numa Pompilius Solenne instituit, ut Liuius lib. 1. describit. Vulgarem autem fidem esse, de qua paulo post Horat. At uulgi infidū, & meretrix retro Periura cedit. Nec eo in loco mutandum, at, in et, ut quidam sciolus mutare ausus est.

ODE XXXVI.

¶ Cressa nec careat pulchra dies nota.

D. Erasmus in adagio, Creta notare, ait quosdam legere, Thressa nec careat pulchra dies nota, propter uerba Plin. lib. 7. cap. 40. de Thracum moribus: quibus ego planè subscribo.

ODE XXXVII.

-In campis niualis

Hæmonia

Vel ex hoc loco conijcere licet Acronis commentarium esse post Porphyrionem coaceruatum. Nam cū ille de Hemonia parum uel nihil diceret, Acro adiecit ab Hemo Thraciæ monte, nec hoc contentus, sed ibi etiam

etiam pugnatum esse adnectit, nec quando, nec abs quo explicans. Virgilij etiam carmen nihil ad rem faciens subiicit. Sed omnium absurdissimum quod constructio nem confundit, ut fatale monstrum (inquit) daret cæcis in campis niualis Hæmonia. Quasi Augustus Cæsar cum Antonio ac Cleopatra in Thracia, non in Epeiro pugnauerit: quæ Antonius Mancinellus recte, quamuis obiter notauit. Sanè Hæmonia non ab Hæmo monte Thraciæ, ut uoluit Acro, & innuit Porphyrio, sed ab Hæmone Thessali parente, à quo postea Thessalia nomen habet, ut ad finem libri 9. refert Strabo, dicta est. Thessalia autem Macedonia à meridie est, Thracia à septentrione: cui & mons Hæmus à septentrione. Quare non paruus error, si Straboni credimus, quæ tantum distant, alterum pro altero exponere.

ODE XXXVIII.

¶ Displacent nexæ philyra coronæ. Angelus Politianus lib. Miscellaniorum cap. 72. multa de philyris ac lemniscis in hunc edisserit locum, quem Acro non uidetur intellexisse. Mancinellus tamen non neglexit, à Politianone monitus ignoro. Nam eodem uixisse illos tempore notum est.

ANNOT. IN I. CAR.

FINIS.

IN Q. HORATII

LIB. II. CAR. HEN. GLAR.

ANNOT. ODE I.

Motum ex Metello consule ciuicum.
 Acro ait Pollionem rem inchoasse pericu-
 losam, à Lentuli & Marcelli consulatu coeptam, quam
 alius tamen repetierit à Metello Celere & Afranio
 Coss. Hæc quidem intelliguntur, sed quod statim sub-
 iungit: ex Metello ideo, quia fuit Syllæ collega. de hoc
 Metello intelligi non potest, qui Celer dictus, cum Afra-
 nio Cos fuit. sed de Pio. Porpyrio etiam de Celere intel-
 ligit, atq; adeò Mancinellus, qui uerbis tamen L. Flori
 motus, non omnino inepte hæc exposuit. Quidam de
 Metello Numidico intelligunt: uidelicet à quo inter Ma-
 rium ac ipsum primum, priuatum est ortum odium,
 quod postea inter eundem Marium ac Syllam in publi-
 cum uertit. Verum illi nullum tempus distinguunt cer-
 tum, nisi quod à tempore Iugurthi belli, quot uero an-
 nis interrogati, respondere non possunt. Quare dili-
 gentius hæc notanda duximus, Bellum inter Cæsa-
 rem atq; Pompeium coepisse anno ab urbe cond. 706.
 Metellum autem Numidicum Cos. fuisse anno ab cond.
 urbe 645. à quo uerisimilius est repetisse historiam
 Pollionem, quàm uel à Metelli Pij consulatu, qui fuit
 anno 674. cum L. Cornelio Sylla: uel à Metelli Celcris
 cum Afranio, anno 694. duodecim duntaxat annis an-
 te initium belli Pompeiani. Porro in commentario

Acronis paulo post etiam hoc corruptum est. Crassus enim, inquit, amicitiarum fœdus ad tempus tenebat: quo mortuo Antonius, Augustus, & Lepidus facti Pompeio imperatore collisi sunt. Hactenus ille. Quæ uerba ut restitui debeant, lectoris iudicio relinquo: non enim magna mihi de hoc authore cura. Multa enim similia in ipso reperias, ut quæ paulo post de alca scribit nihil ad rem facientia.

¶ Mox ubi publicas Res ordinariis.

Porphyrio exponit: Vbi historias, quæ publicas res continent, ordinariis, id est, describeris. Nec secus Acro ac Mancinellus. Ego uero puto uenustius intelligi de ipsa rep. quasi Pollio tantæ authoritatis fuerit, ut suo consilio Remp. tranquillâ facere possit, quippe de quo paulo post dicturus est, Et cōsulenti Pollio Curia.

¶ Iuno & deorum quisquis amicior Afris.

Amphibolon in comparatiuo, amicior. Nam uel ad Iunonem, uel ad populos comparatio fieri potest, amicior Afris quàm Romanis, uel, amicior Afris quàm Iuno, quæ Afris maxime amica fuit.

¶ Qui gurgēs, aut quæ flumina.

Acro ait esse Tapinosin, secutusq; est eum Mancinellus. Verum sic gurgēs pro mari exponeretur. Nam ita est in i. Acneid. exemplo, quod Acro adducit, Apparerent rarinantes in gurgite uasto. Quorsum igitur non ster Flaccus adderet, quod mare Daunie Non decolora uere cædes, si Tapinosi hic esset? Ego puto uere posuisse gurgitē, quasi diceret, Nullā propemodū lacunā esse, in quam

In quam non aliquid Romani sanguinis influxerit, per hyperbolen.

O D E II.

¶ Inimicæ lamnæ Crispe Sallusti.

Acro sic ait, & uult intelligi Sallustium occultare diuitias. Sed cur Flaccus tum inimicum lamnæ uocat Sallustium? Verum nec huius Acronis errata, si eius sunt, ac non potius impostoris alicuius, sub nomine Acronis, & longe minus Christophori Landini intollerabiles errores in animo est ubiq; persequi: ut quod paulò post Acro exponit de Gadibus: rursus de Phraate rege Persarum, Cyri ut ipse ait, filio. Phraorten autem legendū hic puto. Est enim hoc regum Medorum nomen, ut Deiocis filij apud Herodotum libro 1. Quid autem de hoc Phraorte præter Appianum in libro Parthico, & Mancinello non neglecta, adferam non habeo. Eexemplum certe est cuiusuis in humilem deiecti ex alto locū, ac deinde rursus restituti. Illud autem, uterq; Pœnus, de imperio intelligo Carthaginensi, & in Africa, & in Hispania: fortassis etiā allusum ad utranq; Carthaginē.

¶ Dissidens plebi numero beatū

Eximit uirtus.

Et beatū legi potest, & beatorum, ut sit uersus hypermeter. Vele ex hoc loco coniectare licet, qualis coarctuator fuerit uel Acro, uel alius sub eius (ut diximus) nomine cum suo ordine: quem secutus est Landinus, relicto Porphyryone, ut nihil dicam de nouo quodam annotatore, nuper orto. Sed nomen lubens obticeo.

ODE III.

¶ - Et nimium breues
Flores amœnæ ferre iube rosæ.

Acro brevis genitum casus esse putat, uerum ipse
amœnos legisse uidetur, quod non displicet: quanquam
hæc lectio bene habet.

- ¶ Et infima

De gente sub dio moreris.

Omnes sub Dio legunt. At Seruius in 12. Aeneidos
super hoc Virgilij carmen, Diua deam, stagnis quæ sua
minibusq; sonoris Præsidet uidetur sub diuo legere,
quanquã ea Seruij uerba corrupte in plerisq; codicibus
leguntur: nobis locum indicasse lectori, satis uisum est.

ODE IIII.

¶ Xanthia Phocœ) Mancinellus Xanthia in ge-
nitio casu legit, exponitq; Troianæ. At Porphyrio ad
Xanthiam Phocœum hanc Oden scriptam testatur.
Ideoq; Xanthia uocatili casus existimandum. Nam
proprium ancillæ huius nomen, Phyllis subiungitur. Ve-
rum pusillum hoc, ac uix annotatione dignum.

¶ Cuius octauum trepidauit ætas
Claudere lustrum.) Lustrum pro spacio quinque
annorum dixit, sed improprie, ut uulgo. Nam proprie
ea uoce usus est Ode 14. lib. 4. Carmin. Fortuna lustrum
prospera tertio. Rursus improprie ode 1. lib. 4. Car.

ODE VI.

In hac Ode multa sunt in Acronis commentariis
corrupta, ipsiusne authoris culpa an librariorum, in-
uita

tunc temporum, non facile pronunciauerim. Primum cum dicit fateri Horatiū Septimio tanta gratiæ necessitudine astrictum, ut si uelit, ad ultimas mundi nationes ire se cum eo promittat posse: cum Poëta contrarium asseueret, Septimium cum Horatio iturum, si Horatius poscat. Deinde quod Cantabros gentem putat nondum uictam, quam ego uictam puto tunc recens, sed nondum suetam iuga imperij Romani ferre. Deniq; de Maura unda, quod inquit, propter Africanam addidit Maura, quia utraq; Libya dicitur, nō bene intelligitur: sed Mauram (ut ego puto) ob uicinitatem dixit, ut Persas pro Parthis, & similia multa apud Poëtas. Quod si legeretur in Acrone: pro Africana dixit Maura: id certe intelligeretur. Omitto quæ de Phalante dicit, prorsus etiam ut puto, corrupta. Porphyrio de Cantabris, eiusdem cum Acrone est opinionis. Ceterū pellitas oues dixisse Horatium idem ait, quod Tarētina oues pellibus teguntur. Id corruptum puto, nisi Porphyrio crediderit esse aliquas oues absq; pellibus.

¶ Et amicus Aulon.

Acro Virgilij carmen ex 3. Aeneidos allegat, Aulonisq; arces, & nauisfragum Scylacæum. Seruius autem eodem in loco hunc Horatij locum allegat, ut mihi uerisimile fiat Aulonis apud Virgilium legendum, non Caulonis. De eodem enim monte loquuntur. Neq; seruius tam indoctus fuit, ut ignorarit Caulon hoc in loco carmen non suscipere. Sed iudicet lector. Plinius enim Caulonis oppidi meminit libro tertio ca. x. & Strabo lib. 6.

28 IN II. CARM. HORAT.
ait Cauloniam post Sagram olim Auloniam nominatam.

ODE VII.

Ad Pompeium hæc est Ode, non ad Pompiliū, ut male legitur in Acronis commentario. Porphyriōis commentarij utrunq; nomen habent. Vnde coniiciendum à librarijs corruptum esse. Mancinellus dubitare uisus est: inclinat tamen eo, ut Pompei malit legere, propter carmen. Si enim, inquit, Pompili meum legas, erit Trochæus secundo loco, extra carminis usum. Imo uero ego miror aliquem esse qui hæc inculcare doctis audiat. Hoc etiam in eadem ode lectori perpendendum, quod & Acro & Porphyrio aiunt, Veneris iactum numerū habere tricenarium, nam ego sanè non intelligo.

ODE IX.

Acro ait Valgium fuisse consularem, quod ego uix credo, etiamsi hoc idem Porphyrio adserat, quanquam consularis dicitur etiam qui non fuerit Cos. sed dignus consulatu, ut supra quoq; diximus. Fieri etiam potuit, ut alicui fuerit subrogatus.

¶ At non ter æuo functus.

Elegans est Nestoris periphrasis. Vnam autem ætatem (inquit Acro) triginta annos ponebant. Herodotus autem lib. 2. ubi de sacerdote Vulcani, qui Aegyptijs Serapthon dicitur, in centū annis tres ponit ætates. Quæ supputatione triginta tres anni, ac menses quatuor uenirent in unam ætatem. Si Ouidium audire uolumus, lib. 12. Me tamor, ætas erit centum annorum. Verisimile est quod Acro ait: & fortassis hoc ad Saturni motū supputatū. Medumq;

¶ Medumq; flumen.

De Araxe, Tigri, & Euphrate intelligi potest. Quanquam ego de Araxe & Euphrate malim. In Acronis commentario Euphrates Indorum dicitur flumen, sed corrupto ut puto codice. Porro quod de Gelonis ait, longè sanè nomē petitum, cum Romani ultra Albim fluuium nihil habuerint. Geloni autem Budinis uicini, ut lib. 4. Herodotus asserit, inter Sarmatas enumerentur, non ultra Albim modo, sed etiam Vistulam emoti.

ODE XI.

¶ Hadria diuifus obiectiono.

Scythen pro Daco posuit, inter quem & Italiam, Hadriaticum mare interiacet. Est autem id consuetum non huic modo Poëta, sed omnibus alijs. Ita paulo superius de Gelonis etiam dixit. Acro autē ait: Hadria gens septentrionalis: mare enim prospiciens, figurate Hadria genere neutro protulit. Quæ uerba ut puto, à nomine intelliguntur. Poterant autem corrupta uideri, si non sæpius ita peccaret. In Porphyrione uero pro his uerbis: interfuso mari nobis remoto, legam interfuso mari à nobis remotus: ut de Dacis loquatur, à nobis mari interluente semotis. Ideoq; minus eos timendos.

ODE XII.

¶ Me dulcis dominæ musa Liciniæ.

Ci syllabam in masculino antea corripuit: Rectius uices Licini: hic in fœminino produxit. Quod ideo admonemus, ut appareat non recte de hoc nomine præcepisse, qui syllabarum rationem nostra ætate scripserūt: de

quibusdam loquor. Deinde, in dulcis, manifesta amphibologia dulcisne musa, an musa dominæ dulcis: Denique an dulcis cantus, pro dulcis, ut sit sæpe. Porro Acro, Licinia, inquit, aut uxor Mecænatiss, aut ipsius Horatij amica. Mihi uero ineptum uidetur de Mecænatiss uxore hoc intelligere. Quis enim probam mulierem ita laudaret?

O D E XIII.

Acro statim ab initio ita facit ordinem: Arbor, ille quicumque; produxit te primum, in nepotum perniciem, & obprobrium pagi posuit. Ego autem ita puto ordinem esse: O arbor quicumque; te primum produxit, ille posuit te, & sacrilega manu, & nefasto die, in nepotum perniciem, obprobriumque; pagi, ut etiam uoluntas eius mala exprimatur, quemadmodum sequentia indicant.

¶-Nauita Bosporum

(Pœnus perhorrescit.)

Porphyrus coniungit his uerbis quod præcedit, in horas q. d. In horas, hoc est, non semper, sed tum, cum periculis proximus sit, hominem periculum timere. Quod autem nauitam pœnum ait, facit propter distantiam: nam ideo Pœnus magis horrescit. Græci Βόσπορος scribunt, non Βόσφορος, à bouis transitu, quasi tam angustum mare, & uadosum, ut bos tranare queat.

Vtrumque sacro digna silentio.

Acronis quidam codices habent, Vtrumque; id est, omnia supradicta: sed ea aut corrupta, aut assuta puto, quia paulò post, Vtrumque; (inquit) aut Sapphò, & Alæcæum

seum, aut fugam & pugnas. Porphyrio recte hoc, ut
pleraque.

ODE XIII.

¶ Non si trecentis quotquot eunt dies.

Acro tricenis exponit per menses singulos, id est,
quotidie, ad tricenos mensis dies referens, sed id inapte,
cum carmen tricenis nullo pacto admittat: sed trecentis
per e, cuius prima est brevis, quæ in tricenis longa,
quemadmodum in triginta, ut testatur Laurentius Vale-
la, literarum optimarum uere princeps.

¶ Tinguet pauimentum superbo.

Et Acro, & Porphyrio exponunt superbo pro
ipse superbus: alij pro optimo, & nobili uino, quod &
mihi placet. Ceterum potatorem per hyperbolem ait
ita prodigum, ut multum uini potando, quemadmodum
fit apud bibones, in terrâ fundatur: quod ob ineptam
cuiusdam annotatoris expositionem dicimus, qui in
huc Poëtam adeo ineptiuit, ut indignus uideatur uenia.

ODE XV.

¶ Vndique latius Extenta uiscentur Lucrino.

Et Acro & Porphyrio exponunt, non latius exten-
sa, sed latius uiscentur. At alijs contrarium uidetur, qui-
bus lubens ego subscribo. Puto enim poëticam esse hy-
perbolem: quasi dicat: Piscinæ latiores nunc instituun-
tur, quam sit lacus Lucrinus.

¶ -tum uiolaria, &

Myrtus, & omnis copia narium.)

Legendum, tum uiolaria, Myrtusq; & omnis con-
pia narium. Alioqui Trochæus fuerit primo loco: quem
hoc carmen hoc certe uersu non suscipit.

¶ Nulla decempedis
Metata priuatis, opacam
Porticus excipiebat Arcton.

Dicere uult, priscis Romanis non fuisse, ut nostri
seculi hominibus, porticus, quæ septentrioni essent ex-
positæ, atq; ita Solis minime obnoxij caloribus. Itaq; ex-
cipiebat Arcton, exponendum est, exposita erat septen-
trioni. Acronis uerba mirum quàm hoc falso exponit.
Nec quisquam sensus ex illis elici potest. Domos autem
quæ septentrioni ac ortui erant expositæ, non ob ima-
bram modo amabant, sed etiam ob sanitatē. In Porphy-
rionis autem commentario legendum, ædificans decem-
pedis porticum, non decempedum. Hoc corruptū erat
uel temporum iniuria, uel ab aliquo sciolo, ut fieri so-
let. Ideoq; annotatione dignum in bono authore.

O D E XVI.

¶ Nec leueis somnos timor aut cupido.
Sordidus aufert.

Cupidinem hic non puto, inquit Porphyrio, pro
amore posuisse, sed pro cupiditate, quare miror mascu-
lino cum genere cupidinem dixisse, cum hac significa-
tione hæc cupiditas dicatur. Hæc ille. Imo ego miror an-
usquam apud Horatium aliter, quàm genere masculino
cupidinem inuenerit. Fieri autem potest, ut hoc quoq;
Porphyrioni assutum sit, quemadmodū sepe alia aliis.
Letus

¶ Lætus in præsens animus.

Laurentius Valla lib. 4. elegantiarum exponit in præsens, id est, in præsentiarum, quod aduerbium nusquam apud ueteres reperias. Quamuis etiam Perotus, atq; adeo nostra ætas sæpe utatur. Porro in commentario Acronis in hanc oden, quædam sunt planè inepta, sed quæ ego temporum iniuria corrupta puto. Vt bis Afro pro Tyrio, sicut Indum pro Carthaginensi. Quis enim unquam Carthaginenses Indos nominauit? quare ego Tyrium pro Indum legendum existimo. Item paulo ante: Tibi amara, & quæ sequuntur, à nemine intelliguntur. Verum hæc omnia prosequi, nescio quid utilitatis lectori afferre queat, ideoq; iā molestus esse desino.

O D E XVII.

¶ Vtrunq; nostrum incredibili modo
Consentit astrum.

Seruius in 1. Georg. ad illud Virgilij: Quæ locus Eri-
gonem inter Chelasq; sequentes Panditur: ita ait, Aegy-
ptij xij. ponunt signa. Chaldei xi. Nam Scorpion &
Libram pro uno accipiunt. Chelæ enim Scorpj faciunt
Libram. Hæc ille. Ita hoc loco, Flaccus noster Libram
& Scorpion pro uno horoscopo usurpat, quanquam
Scorpionem eius horoscopi uiolentiorẽ partem, Capricornum uero alterum horoscopum, ideoq; ab ipso
adicatum Vtrunq;: quod ideo admonemus, ne quis emen-
det utcunq; pro utrunq;, ut quidam fecit. Quod autem
Acro, atq; cum secutus Mancinellus, horæ, dicat esse da-
ctini casus, cum sit genitiui, lectori iudicandum relinquo.

14 IN II. CAR. HORAT.
nam ego, ut ingenue fatear, horum subtilitates non in-
telligo: sicut nec planè quæ in Acrone paulò antè præ-
cedunt uerba.

ODE XVIII.

Hoc genus carminis in præsentì Ode rectè Acro-
docuit: quod ideo admonemus, quòd in Aldico codice
hoc corruptum est, quem nostra etate ferè librarij
absq; iudicio libros excudentes secuti sunt. Ceterum
marmora ex Hymetto monte excisa, Acro Thebaica di-
cta asserit, Porphyrio Achaica. Strabo meminit eorum
libro nono, sed absq; cognomine.

ANNOT. IN II. CARM.
FINIS.

IN Q. HORATII

LIB. III. CAR. HEN. GLAR.
ANNOT.

ODE PRIMA.

S Omnis agrestium Lenis uirorum.
Ordo est, inquit Acro, Lenis somnus agrestium
uirorum non fastidit humiles domos, & umbrosam ri-
pam, & non fastidit desiderantem quod satis est. Hæc
ille. In quibus bene habent quæ præcedunt, at quod
assutum est, male habet: nam in Ode ipsa distinguendum
est ante, Desiderantem, neq; ea connectenda sunt supe-
rioribus. Ad idem pertinet, quod paulò post subnectit
idem

idem Acro, Hic autem conuertenda est oratio (inquit) ut tumultuosum mare, & seuus impetus cadentis arcturi, aut orientis hœdi non sollicitat somnum, & cœtera similia, non ad somnum hoc referendum, sed ad Desiderantem. Hæc ille. At dicet aliquis, nemo in hoc Acronem sequitur. Video, sed cur huius Acronis auctoritas mihi obijcitur? qui manifeste tot erroribus cõuincitur, quem quidam etiam Porphyrioni præferunt. Sed suspicor uerum Acronis commentarium alicubi latitare, & nobis relictas eius paleas in nostris codicibus.

¶ Quod si dolentem nec Phrygius lapis.

Per Phrygium lapidem & Acro, & Porphyrio Synadicum marmor intelligunt, ab urbe Synada Phrygiæ. Cuius urbis Strabo lib. xij. meminit, non ita longe à fine: meminit & Ptolemæus. At Plinius lib. 36. cap. 19. aliter de eo lapide sentire uidetur, ad finem prorsus eius capitis, quod lectori indicare duntaxat uolui, ac ipsum suo relinquere iudicio, ut in alijs plerisq; facimus.

ODE II.

¶ Mors & fugacem persequitur uirum.

Fugacem, inquit Acro, qui fugat, agentis est, & non patientis. Hic uide studiosè Lector discrimen inter Acronem ac Porphyrionem: nã quæ iam posuimus uerba Acronis sunt, nihil sanè ad rem: fugax enim dicitur non qui fugat, sed qui facile propter timiditatem fugit. At quæ continue subiungit idem Acro, ostendit

86 IN III. CAR. HORAT.
eos magis periclitari qui fugiunt. Hæc uerba bene habent, sed ex Porphyryone uidentur sublesta.

ODE III.

¶ Castæq; damnatum Mineræ.

Manifeste Horatius Ilium genere neutro profert, ut Virgilius, Homerus nunquam, nisi Iliados is. non ita longe ab initio εἰσὸν ἄχαιοι Ἰλίου πύργῳ. Id tamen carmen notatum est, tanquam δ' γνήσιον. Sed & in Horatio fortassis legendum damnatum, non damnatum.

¶ Bellum resedit protinus.

Protinus, inquit Acro, id est, dehinc, ut Virgilius. Mos erat Hesperio in Latio, quem protinus urbes Albane coluere sacrum. Placet hæc expositio, sed oportebat, tunc, distinguere ante protinus, quod & sonantius fit propter duas, quæ sequuntur, copulas.

¶ Omne sacrum rapiente dextra.

Non Romanorum scilicet dextra (inquit Porphyrio) sed decorum, qui cogunt aurum in usus Romanos. Hæc ille. Quæ uerba ego planè non intelligo: Fieri autem potest, ut ex Acronis assumentis in Porphyronis commentarium uenerint. Ego sensum authoris esse putato: Roma fortior ut spernat aurum, quàm ita cogat in humanos usus, ut ne sacris quidem parcatur, quemadmodum sæpe fieri solet, sacro illo auri amore. Obiter etiam notandum in hac ode apotheosin esse Romuli, cū obliqua purgatione impietatis Romanorum in illum nuper perfidia Fimbriæ euersam. Meminit Florus lib. 33. in

in epitome, ubi C. Fimbria dicitur: In Porphyrii
commentario Flavius, si codex non fallit. Hæc pro totius
Ode sensu dicenda duximus. Nam commentatores pri-
ma quæq; explicant, ut de uiro iusto, omittentes Poëtæ
propositum.

ODE IIII.

¶ Descende cœlo, & dic age tibia.

Encomium est musarum studiij; poëtices totam
per oden, deinde quantum ingenium uiribus corporis
præpollcat (id quoq; ad omnium studiorum humanio-
rum laudem attinet) exemplis ostenditur. Porro de mul-
tis hæc in ode cum alijs dissentimus, præcipue uero cum
Acrone. Primum quidem, cum inquit: Descende cœlo,
id est, Desine loqui cū dijs, id ita etiã alij exposuerunt.
Quamquam simpliciter de Musis intelligi potest, ut è cœ-
lo influant. Verum cum idem ait, Tibia descende cœlo,
hoc prorsus inepte ponit. Nã tibia ablatiu est casus, ut
ex uoce & fidibus. Nec hoc mihi placet, quod, auditis,
ad Calliopen refert, cum ad sodales loqueretur, ut ipse
etiã Acro paulo post uelut sui oblitus, refert. Velut in-
terrogans (inquit) sodales suos dixit: An me ludit amabi-
lis insania? Quod uero lucos Elysij idem Acro intellexe-
rit, id sanè miror, mihi minime uerisimile uidetur. Tole-
rabilius erat, quod Acherontiam Apuliæ ciuitatē facit,
cum Porphyrio Lucaniæ dicat esse. Et Plinius Acheron-
tem fluuium in eadem ponat Lucania. Nam Venusia in
confinio erat duorum populorum. Vnde & lib. 2. Ser-
monum ipse de se dicturus est: sequor hunc, Lucanus

an Appulus anceps. Nam Venusinus arat finem sub
utrunq; colonus. Idem de Ferento dicimus. Porro idem
Acro ubi paulò post inquit: Ordo: Camœnæ, ego uester
infans animosus, nō sine Dijs, distinguendum puto post
infans, nec sequentibus coniungendum uerbis.

¶ Nec Sicula Palinurus unda.

Palinurus, idem Acro inquit, Promontorium est
Siciliæ. Hoc apud neminem inuenio authorem, sed
omnes Lucaniæ fatentur promontoriū: quod admonen-
dum duxi, si fortasse librariorum culpa hoc irrepserit.

¶ Vtcunq; mecum uos eritis.

Vtcunq; pro ubicunq; exponit Porphyrio, et
post cum Acro. Verum exempla Virgilij, Ouidijq; ut
ad rem faciant non uideo, etiamsi hanc expositionem
hoc in loco Horatij non reiicio. Quidam utcunq; ex-
posuere pro quodocunq;

¶ Et arenteis arenas

Littoris Assyrij uiator.

Arenteis (idem inquit Acro) id est, calentes. In Assy-
ria enim regione Persarum uehementior est Sol. Hec
ille. Ego magis credo Assyriam pro Syria dixisse, ut
sepius alibi: nempe superioris lib. Ode xi. Assyriacq; nar-
do: quod et Acro, et Porphyrio eodem loco fatentur.

¶ Vos Cæsarem altum, militia simul
Fessas.)

Ordo est (inquit Acro) uos recreatis Picrio antro
Cæsarem altum militia. Hec ille. At ego malim ante mi-
litia distinguere, ut sit sensus, militia fessas: Nisi quis ita
a Poeta

Poëta dictum putet, ut ad utrunq; referri queat, ex τῶν μετῶν numero. Altum militia, & sessas militia, ut quidam etiam exposuerunt.

¶ Vos lene consilium.

Due breues syllabæ in Penthemimere pro una longa, Vos lene consilium. Sicut Ode 6. paulo post, uersu sexto. Sed id admodum raro.

¶ Qui rore puro Castaliæ lauit Crines solutos
Castaliæ fons Lyciæ (inquit Acro) ubi Apollo aramentum dicitur pauisse. Hæc ille. Quæ si ab ipso aethore scripta sunt, nã ille egregiè insipiens est. Quid porrò ego suspicer, dicere supersedio. Paulò post ad illud Poetæ, Vis Consilii expers mole ruit sua: ex Porphyrione ait: Generalis est sententia, sed specialiter pertinens ad Gigantes, ubi quidam codices pro sed habent, nec, haud dubie librorum errore.

ODE V.

Vel moriendum, uel uincendum bellatori scribit, exemplo M. Attilij Reguli, cuius concionantis uerba hic ponit, atq; ipsius uiri ingens Encomium.

¶ Pro Curia, inuersiq; mores.

Inuersos autem dixit mores (idem inquit Acro) hostium, quia uictores erant, non quod iam non essent sub Romanorum iugo positi. Hæc ille. Primum haudquaquam hostium ad mores connectendum, sed ad socerorum. Deinde quæ in eiusdem commentario sequuntur uerba, à me non admodum probantur, atq; adeo ea corrupta puto Porphyrio recte hæc extulit.

¶ Si non periret immiserabilis.
Captiua pubes.)

Hoc genus carminis in *caesura* Penthemimeri perpe-
tuo habet longam apud hunc Poëtam syllabā, idq; stu-
diose, imò propemodum religiose obseruasse uidetur.
Quare ego perirent legam. nota est figura. Pars in
frusta secant.

¶ Vidi ego ciuium
Retorta tergo brachia libero.

Mirum uero in Acronis Porphyronisq; commen-
tarijs hæc uerba de Romanis militibus exposita, sequen-
tia autem de Carthagenensibus: Secutosq; hos & Man-
cinellum, ac Landinum, cum totus hic locus de Cartha-
ginensibus intelligendus, ut recte Badius in hunc Poëtam
annotauit, quæ non priuandum hac debita laude uolui.

¶ Sic pugnat extricata densis
Cerua plagis.

Si legerimus sic, coniungenda sunt hæc uerba supe-
rioribus, Si aut, si, posterioribus annectemus. In Acro-
ne ambiguam reperias expositionem. Et paulo post.

¶ Hic unde uitamsumeret inscius:

Idem Acro exponit, Hic, in bello, ut hic sit aduer-
bium, cum uideatur potius pronomen. Illud non minus
ineptum, quàm puerile, quod exponit.

¶ - Ut capitis minor. Id est, ut insanus. Minoratio
enim cerebri $\alpha\pi\omicron\gamma\iota\alpha\pi$ facit. Quæ ridicula siue Acro-
nis, siue cuiusdā alterius ineptietis sint, nō opus est reuel-
lere, cū triplex illa capitis imminutio omnibus sit nota. Ole

ODE VI.

Querela est Poëtae in corruptos sui seculi mores, quorum causam ait adulteria esse.

¶ Hinc omne principium.

Pro syllaba longa, quæ cæsura facere debebat, Poëta ponit duas breues, quod bis fecisse inuenitur in hoc genere carminis. Mancinellus non recte putat i elidiscandendo. Sed hic operæ pretiū est notare quæ in commentario sint Acronis: Nam quæ uerba Porphyrio ad primum carmen huius odes ponit & apte & uenuste, eadem Acro in suum commentarium sublegit, huic carmini annectens, nihil sanè proposito congruentia.

¶ Infecit æquor sanguine Punico.

Lucretium (inquit idem Acro) significat, qui nauali bello apud Siciliam cum Hannibale multa cæde Pœnorum pugnavit. Hæc ille. Quidam emendare hoc uolentes, pro Hannibale substituerunt Hamilcarem. Sed ex Polybio lib. 1. patet Hannone restituendum. Hamilcar enim terra bellabat, Hanno mari. Verum ut id librarium uitio factum esse concedamus, ita quod statim subnectit idem, non uidetur codicum errore scriptum. Pyrrhus, inquit, Epirotarum rex Antiochum auxilio adiutus, uictus est à Romanis, cum ipso Antiocho rege Syriæ. Hic mire historiam confudit Acro, cum Pyrrhi bellum cætum propè annis præcesserit Antiochi bellum.

- Sabellis docta ligonibus

Sabinis aut Marfis idem Acro exponit. Hoc prius facile concedam; nam & Seruius in tertium Georgicon

42 IN III. CAR. HORAT.

ad illud Virgilij: Dentesq; Sabellicus exacuit sus: expō-
nit Sabinis: quanquam ex Plinio libro 3. cap. 12. Samni-
ticus malim. Sed fortassis ideo hoc admittitur, quod
Samnites à Sabinis originem habere dicuntur. Verum
illud alterū de Marsis non uideo quare addiderit Acro.
de hoc sine Epodon Latius differemus.

ODE VII.

¶ Thyna merce beatum.

Plinius lib. 5. cap. 27. inter Ciliciæ oppida & Thy-
ni meminit: At sepe aliās Thynorum cum in Asia tum
in Europa ad Pontum Euxinum mentio est. ad idem
Strabo, atq; ita Commentarij.

¶ Ille notis actus ad Oricum.

Ciuitas Ciliciæ inquit Acro, Insignis lapsus si non
accusabimus codicem. Hoc etiam hac in ode consideran-
dū lectori, quare hic fauonij mentio fiat, cum is, siue ex
Sicilia, siue ex Ponto nauiganti Romā contrarius, tamē
flat ab occidente in orientem. Aut ergo zephyrū pro
quouis uento posuisse dicetur, uel potius zephyri men-
tionē fecisse, nō quod prosper sit nauigantibus ab oriente
in occidentem, sed quod eius clemēti flatu mare aperia-
tur, sub initium ueris, quo uidelicet Gygen rediturum ait
Poeta. Quod Virgil. ab initio Georgicon primo scribit.

Vere nouo gelidus canis cum montibus humor.
Liquitur, & zephyro putris se gleba resoluit.

ODE VIII.

Calendis Martijs Matronalia dicebantur (inquit
Acro) eo quod mariti pro conseruatione cōiugij suppli-
cabant

cabant. Et erat dies proprie festus matronis. Hec ille
 quæ uerba ab initio & fine placent, in medio corrupta
 suspicor. Nā si mariti supplicabāt, quō matronalia erāt?

¶ Doctē sermonis utriusq; linguæ.

Omnes quotquot nos uidimus codices ita habent.
 At Donatus in Eunuchō Teren. ad illud. Solertem dabo
 legit, Doctē sermones utriusq; linguæ: & sanē Hora-
 tius nusquam Tribachyn tertio Sapphici carminis loco
 ponit, quare sermones legendum, non sermonis.

¶ Corticem astrictum pice dimouebit
 Quæ hoc in loco in Porphyriōis cōmentario leguntur
 de Corticē pro Cortici, & sequentia aliquot uerba, ab
 aliquo nebulone assuta sunt, ut facile uidere est ex uer-
 borū ordine quæ inuersa leguntur. Mancinellus satis re-
 ste hūc locū exposuit. Porphyrio mihi defendēdus erat

¶ Consule Tullo.

Hic libuit ridere Annotatorē nostrū, qui longa præ-
 missa præfatione, ut solet ubiq;, tandem huc deuenit, ut
 nos syneresim, qualis figura sit, edoceat, neq; ullis alijs
 exēplis, q̄ Virgilianis, magna grauitate, sed longe maio-
 re scilicet iudicio. Hic etiā asserit Cōsule Tullio legēdū,
 nō Tullo, ea credo motus ratiōe, q̄ nullū Cos. Romanū
 putarit cognomine Tulli, sed ad unū Ciceronē Tullium
 respiciendū, Cū tamē homo ille bellus, ne unū quidē uer-
 bū aut ostēdat aut de Coss. narret, aut quare hoc opor-
 teat *κατὰ συναίγεσσι* legi, probet. Tullo bene legi-
 tur. Fuit enim L. Iulius Tullius Cos. proximo ante natum
 Horatiū anno, uti ex Sallustij bello Catali. manifestū est.

44 IN III. CARM. HORÆ.

Quamquam cum L. Volcatium Tullum à Cicerone in oratione pro Sylla uocatum scribit Riuius. Ipse Poëta postea Ode 21. cum uetustum uinum innuere uellet, unum annum post hūc nominauit. Et Ode 14. uetustius à tempore Sparthaci aliquot annis ante Horatij natalē. Quod ideo admonendum duxi, ne quis putet nimium uetustum me hoc uinum, facere. Deinde ut lector uideret quanto iudicio nunc quidam emēdent libros. Quod si mihi ciceret ad eandem formam in autores nugamenta colligere, haud magno negotio in unum Horatium Iliade maiorem annotationum librum scriberem. Tolerabilius erat quod de parte pro parce ad finem huius Odes annotauit idem: cui & nos subscribimus.

ODE IX.

αμοιβῆαιος carmen est, cuius natura est, ut pro cessu crescat.

¶ - neq; erat Lydia post Chloēn
Non erat (inquit Acro) inferior Chloē apud te hoc corruptum puto.

Menunc Thressa Chloē regit.

Cressa (inquit idem) Thracia: quod ego etiam à librarijs corruptum putassem, nisi subiunxisset Virgilij carmen lib. 5. Aeneid. Cressa genus Pholoē, geminij sub ubere nati. Quare Acronis errorē puto, qui Cressam ac Thressam non distinxit. Nam si Cressa legit, quare exposuit Thracia? Si Thressa, quorsum attinebat Virgilij exemplum? nisi quis in Virgilio quoq; Thressa legendum existimet, quod ego ut non sua serim author, ita

ita neutiquā negauerim. Eadē difficultas est odc 36. li. 1.

¶ Me torret face mutua.

Idem Acro ex persona Lydiæ reliqua esse dicta usque ad finem putat. Quare ipsum legisse puto, quod pro quid, & enunciatiue, non interrogatiue quatuor bos uersus, quod mihi non probatur.

ODE X.

¶ Extremum Tanaim si biberes Lyce.

Tanais inquit Acro, fluuius Scythiæ, qui & Danubius. Vel ex hoc item loco perspicere licet, quā perspicacis iudicij fuerit Acro. Si non iniuria temporis potius in culpa est, ut quidam putant. Nā cū Porphyriionis uerbis addit, continuo declarat se nihil scire: Fluuium Scythiæ Tanaim dixit Porphyrio. His uerbis Acro assuit qui & Danubius. Cæterum ab initio huius Odes hunc sensum esse puto: O Lyce si barbara esses, ut apud Tanaim nata, & nupta, seuo, id est, barbaro uiro, ut zeolotypo ac agresti, non tamen mihi talia faceres, quæ nupta es uiro Romano, ipsa ex Tyrrheno parente nata. Acro illud, Seuo nupta uiro, exponit, id est, si in captiuitate esses coniuncta seuo uiro, debebas meo succurrere amoris: quasi captiuæ hoc liceret.

¶ Ne currente retro funis eat rota.

Dominam rotæ (idem inquit) fortunam dixit, id est, ne uolubilitate rotæ, & tu amans cōtemnaris, & ita in flexu rotæ ledaris sicut equus à consueta uelocitate deficiens consueuit. Quæ uerba ego planè quid sibi uelint non intelligo. Puto autem in uerbis Poetæ metaphorā

esse, à puteis, è quibus aqua urna ac fene trahuntur.
 ¶ Nec rigida mollior æsculo.) Hæc uerba ad
 superiora construit Acro, ut omnibus subnectat, suppli-
 cibus tuis parcas, Porphyrio autem, Cetera, inquit, per
 parenthesis illata sunt, quæ uerba non admodum intel-
 ligo. Quamquam & sis hic intelligit Acro. Badius es in-
 telligit, sed ad Acronis ordinem. Porphyrio hæc uerba
 (Supplicibus tuis parcas) legit in paræthesi, quod placet.

ODE XL

¶ Tuq; restudo resonare septem
 Callida neruis.

Macrobius libro primo Saturnalium scribit Apola-
 linis lyram septem chordarum fuisse, per quas tot cœle-
 stium Sphærarum motus præstet intelligere: dicere uult
 septem Planetarum motus: quamquam ea ratio frigida
 est. Si enim octo neruos dixisset Poeta, hic tam subtilis
 speculator continuo subiunxisset per eos tot cœlestium
 Sphærarum motus intelligi. Sūt enim octo apud omnes.
 Rursus si nouem chordas nominasset Poeta, octo haud
 dubie hic dixisset motus esse, atq; adeo totidem ex illis
 sonos, Nonum autem intelligi oportere constatam ex
 his octo phthongis symphoniam, ut de Musis quidā non
 temere philosophantur, ac nonam ideo dictam Callio-
 pen. Eadem est Ciceronis in Somnio Scipionis tracta-
 tio: quæ me non multum moratur: sed multo minus Ma-
 crobij portentosa ille magnitudinis commentarius. Ad
 idem pertinet quod Diodorus ait Mercurium lyra re-
 pertorem fuisse, atq; eam tribus instituisse chordis, una
 stæ

star trium anni temporum, Treis item uoces desumptas
 grauem ab hyeme, acutam ab aestate, à Vere mediam,
 magna iniuria Autumni, qui hic indignissime plenus fru-
 ctibus exulat. Alij Orpheum quatuor chordis lyra insti-
 tuisse tradunt, uel ad eadem anni tempora, ut iniuria
 affectus Autumnus, postliminio rediret: Vel ad quatuor
 elementa. Id enim quidam docent. Mirum uero, quod
 non potius ad quatuor mundi cardines: ita enim firmio-
 res ac longiores puto futuras fuisse chordas. Longum
 esset referre quis chordam quintam, quis sextam, septi-
 mamq; adiecerit, ac deinceps, ut ad decimam quintam
 usq; deuentū. Quid enim fructus ex his lector percipit?
 Pudet planè quoties ea apud doctos lego tam indocte,
 atq; absq; omni tractata iudicio, cum $\delta\iota\varsigma\ \delta\iota\alpha\ \pi\alpha\sigma\omega\mu\epsilon\tau\alpha$
 maximum in musicis sistema aequè in Trichordo haberi
 queat, atq; in Cithara multarū chordarū, tametsi ita ce-
 dere arsi ac thesi nō potest, ut in cithara. Verū hæc om-
 nia nihil ad rē, sed effugia sunt nostræ ignorantie, quæ
 nimium fecunda est quoties hæret. At qui hoc explicādū
 erat, quare toties apud authores mentio sit septē chor-
 darum, quidq; per has intelligi oporteat: quæ admodum
 apud Homerum secundo hymno qui est ad Mercurium:
 $\epsilon\pi\tau\alpha\ \delta\epsilon\ \sigma\upsilon\mu\phi\omega\nu\varsigma\ \delta\iota\omega\mu\epsilon\tau\alpha\ \nu\omicron\varsigma\alpha\tau\omicron\ \chi\omicron\rho\delta\epsilon\varsigma$

Et apud Virgilium in Alexi?

Est mihi disparibus septem compacta cicutis

Fistula

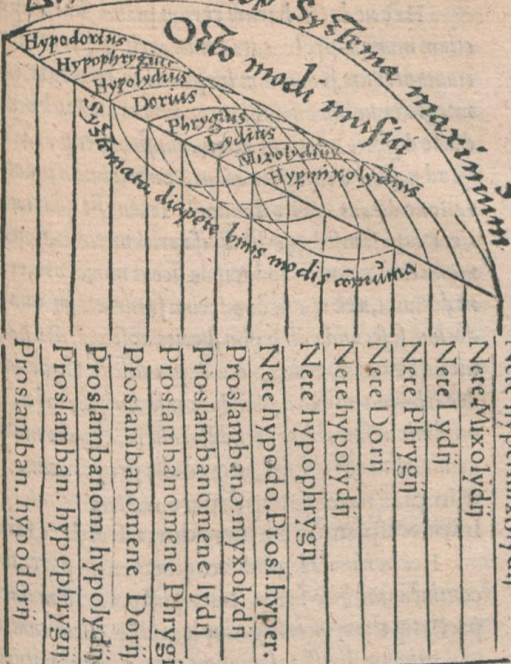
Et Aeneidos sexto:

Obloquitur numeris septē discrimina uocum. Et hic:

Septem Callida neruis. Et si quæ sunt apud alios loca

48 IN III. CAR. HORAT.
alia, ut plane sunt apud Classicos quàm plurima. Quid
hic ad nostri authoris sensum eruendum facit, q̄ quisq;
chordam adiecerit, enarrare? aut septem planetarum
merum recensere uelut rem nulli notā? Cū interea lecto
ris mens nō minus dubia q̄ antea, hæreat? Non nunc di
cam quod sepe mecū ingemisco, hanc Matheseos partē,
de qua tantū apud priscos cautum fuit, adeo negligi, ut
inter eximie doctos uix unus aut alter ne dicam adhibe
re uelit manū, imò uerius qui possit. Sed nunc querelarū
satis est: rem ipsam aggrediemur. Ego per septem siue
chordas, siue neruos, siue cicutas, siue discrimina uocū,
intelligo septē illas Diapason species, quos & modos
& tropos prisce, nostra uero etas nō satis apte Tonos
nominat, qui non minus in trichordo Mercurij, Tetra
chordo Orphei, ac reliquis deinceps aliquot chordarū
instrumentis habetur, quàm in cithara uigintiquatuor
chordarū, per quos omnis cantus regitur, quem admo
dum per pedes carmina. Sūt autē hi modi ex Proslamba
nomene ad paraneten hyperbolæon, quibus Ptolemæus
octauū adiecit à Mese ad Neten hyperbolæon, à primo
tamen nihil differentē qui erat à Proslambanomene ad
Mesen, ut impleretur systema maximum Δις Διέτα
& ωπ à proslambanomene ad nete hyperbolæon, Et ut
nostre etati aliquid demus: Modi septē sunt ab A graui
ad g acutū: Septē uidelicet Diapason species ex septem
grauioribus literis A, B, C, D, E, F, G, ad septē acutas, a,
b, c, d, e, f, g, Neq; est ullus cantus uel citharæ, uel alij
instrumento habilis, qui non in aliquē septem horū mo
dorum ceciderit. Huius rei hunc subiecimur typum.

Δις δια τῶν ὀκτὼ Systema maximū
 Ὀκτὼ modi musici

Nete hypermixolydii
 Nete Mixolydii
 Nete Lydii
 Nete Phrygii
 Nete Dorian
 Nete hypolydii
 Nete hypophrygii
 Nete hypodorian
 Proslambanomyxolydii
 Proslambanomydii
 Proslambanomene Phrygii
 Proslambanomene Dorian
 Proslambanom. hypolydii
 Proslamban. hypophrygii
 Proslamban. hypodorian

Aa Nete hyperboleon
 g Paramete hyperboleon
 f Trite hyperboleon
 e Nete diezeugmenon
 d Paramete diezeug.
 c Trite diezeugmen.
 b Paramete
 a M E Z H.
 g Lichanos meson
 f Parhygate meson
 e Hygate meson
 d Lichanos hypaton
 c Parhygate hypaton
 b Hygate hypaton
 Aa Proslambanomene

Hæc ut doctis harum rerum plana sunt, atq; adeo etiam nimium prolixa, ita huius artis imperitis frustra tinnunt. Tum si omnium ineptias hic enarrare coner, integrum uolumen mihi texendum erat. De his modis docte differit Boethius lib. 4. musices, cap. 14. Nam quod nostra ætate octo aiunt Tonos, id non uideo quæ ratione dicant, cum octauus ille recens sit quarta speciei Diapason: sed quæ sit diuisa arithmeticus, non harmonicus. Verum si modos inde liceat numerare, erunt, ut diximus, non minus duodecim: futuri etiam quatuordecim, si secunda diapason species ac sexta, illa harmonicus, hæc arithmeticus diuidi potuissent. De his in decachordo nostro quibusdam uisa $\pi\alpha\rho\alpha\lambda\omicron\sigma\epsilon\alpha$, cum nihil mirus sint, diligenter differuimus. Quare nunc desino molestus esse lectori, atq; ad alia properamus.

Impia (nam quid potuere maius Impia?) sponso potuere duro Perdere ferro.

Hos uersus ita legendos existimo, ut in parenthesi contineantur hæc uerba (Nam quid potuere maius Impia?) atq; etiam interrogatiue legantur. Nam cum impius primum dixisset, subiungit mox causam impietatis. Et ipsa quidem interrogatio hoc loco magis urget, quam simplex enuntiatio. Mancinellus primum Impia putauit esse genitiui casus, nec distinxit post Orco. Cetera recte exposuit. Quidam exponunt Impia inquam sed non placet hæc geminatio.

ODE XII.

Manifesta ironia est in hac ode, qua neutiquam ad

ad amorem hortatur, sed amore captam ridet, ut sequentia indicant. Quæ enim antea sedulo operi uacabat, nunc desidiosa describitur. Metrum est numero loculare. Ionicum, ideoq; aptum saltationi, qua etiamnum Gallia utitur: ut primi quiq; duo uersus diapēte ultimā habeant speciem. Tertiū quisq; diatessaron tertiam speciem, reiecto superne de diapente tono. Cæterum cum nullum sit facilius carmen scansu, nostri tamē grammatici mire hic digladiantur. Mancinellus, dictiones ueritū diuidere, Humeros & melior, existimauit Anapestos, pro Ionicis à minore, cum illic la, hic Bel, syllabas omittit: mirum uero, quo illas abiecerit, neq; enim ad reliquas potuit locare, quæ ipse in nullum Catalecticū cadunt numerum. Siue igitur ita legamus.

Simul unctos Tyberinis humeros la-

Vit in undis, Eques, ipso melior Bel-

Lerophonte, neq; pugno, neq; segni pede uictus.

Quomodo & Porphyrio legisse uidetur. Et illud Bellerophonte, cum habeat & apud Græcos, nihil remoratur. Siue ut Aldinus codex habet, qui mihi magis probatur, ad hunc modum:

Eques ipso melior Bellerophonte

Neq; pugno, neq; segni pede uictus,

Simul unctos Tiberinis humeros lauit in undis.

Ita neq; dictiones diuiduntur, neq; sensus mutatur, Dicendum tamen est carmen esse similitimum prosæ, & quam impense hoc nostro Poëtæ placuerit, scire certū non possumus, nusquam autem postea est usus.

83 IN III. CARM. HORAT.

¶ Tibi qualum.

Metonymicos (inquit Porphyrio) pro lanificio dixit. Sed mulieres per diminutiōem uasculum hoc usurpant, quas illum dicentes: hoc autem in quo pensam uel tramam reuoluunt. Hæc ille. In his uerbis ad finem unum deest uerbum.

O D E

XIII.

¶ O fons Blandusiæ.

Sacrificium (idem inquit Porphyrio) hæc Ode fonti Blandusiæ promittit, simulq; laudes eius dicit. Hæc ille & breuiter & uere ut solet. Nunc uide ut Acro rhetoricetur, uerbisq; Porphyriionis nugamenta addat, Hæc Ode (inquiens) Blandusiæ fonti sacrificium promittit. Blandusia enim Sabinensis agri regio est, in qua Horatij ager fuit, elegans emblema quod huic purpure affuitur, Blandusiam & regionis & fontis nomen facit. Ego sanè cum Porphyrione fontis nomen puto, dictumq; à Poëta fons Blandusiæ, ut apud Virgilium, fontem Timæui, Nisi quis cōtendat Blādusia legendū absq; diphthongo ut a sit longa positione, quæ ad caput dictionis est sequentis, quod apud Græcos frequentissimum, apud Latinos, & si rarissimum, præsertim hunc Poëtam, inuenitur tamen. Verū res est momenti non admodū magni.

O D E XIII.

¶ Herculis ritu modo dictus ò plebs.

Ordo Acronis hoc in loco placet, sed quæ præcedunt uerba in eiusdem commentario, à me neq; intelliguntur, neq; restituuntur: paulo post etiam ad Poëta sensum

sensum pertinere putat, quod olim laureatæ literæ de victoria in templo mittebātur. Illud hic in templo quid sit, nescio. Et totum illud nihil ad rem puto: fortassis autem corruptum est, ut paulo post ad illud.

¶ Unico gaudens mulier marito.

Lydiam dicit sub castitatis laude uotum pro Cæsaris reditu soluturam, cum Liuiā legēdum sit, Quāquā de illa, quomodo intelligendum, mulier unico gaudēs marito, ipse hæsito, cum antea Tyberio Neroni nupta fuerit, à quo prægnaus ad Augustum uenit authore Suetonio. Porphyrio nihil de Liuiā adducit.

¶ Male ominatis.

Landinius male nominatis legit, exponitq; quæ nominata malū omen inferret. Id fortassis propter carmen, Cuius legem tamen ipse sæpe negligit. Ego totū hoc, male ominatis Parcite uerbis, dictum puto pro fauete linguis. Quo in loco Porphyriōnis uerba non admodum intelligo, & suspicor ea corrupta esse.

¶ Si per inuisum mora ianitorem.

Fiet, abito.

Idem Acro ita exponit: Si ianitor prohibuerit illū ingredi: quæ uerba nihil explicant: sed sermo est ad puerum quem iubet abire si ianitor molestus esse uolet.

¶ Consule Planco.

Horatius sub Torquato Manlio natus est anno ab Vrbe condita 689. Plancus autem Cos. fuit cum M. Acemilio Lepido anno Urbis 712. Qui propter Horatium Planco Cos. fuit annorum 23. de quibus hic loquitur.

Hæc ita explicanda erant commentatoribus non annotatori. Nunc satis uisum est illis dicere Horatium tum fuisse adolescentem, ideoq; irasci solitū, sic naso suspēdentes Lectorem, quæ magis declaratione indigebant, omittunt.

ODE XV.

¶ Illam cogit amor Nothi.

Nothi amatoris hic nomen est, ut Acro testatur. Mancinellus Noti existimauit esse participium à nosco & pro cogniti adolescentis positum. Badius posterior addit, per consuetudinem cogniti. Sed carmen non patitur hanc lectionem, ut illi haud dubie norant uterq; si aut attendissent aut cogitassent. Caterum ultimum carmen rursus uterq; rectius meo iudicio exponunt quam uel Acro uel Porphyrio, lector iudicet.

ODE XVI.

¶ Tristes excubix.

Tristes (inquit Acro) epitheton uigiliarū, eo quod inconstitudinem generent, seu Danae Tristis, nuptijs per custodiā denegatis. Hæc ille. Vbi tristis esset Trocheus, quem pedem hoc carmen primo loco non recipit.

¶ Custodem pauidum. Idem Acro, sollicitum & cautum exponit propter iniunctum sibi officium: perinde atq; Acrisius unus ex uigilibus turri adstantibus esset. Idem Acro postea, Contemptæ dominus splendoris rei, cōtentæ legit pro compositæ atq; mediocris quod ego lectori iudicandum relinquo.

¶ - Et segetis certa fides meæ, & cæ.

Ordo est (idem inquit) & certa fides meæ segetis. Beatior

Beatior imperio fertilis Africa fallit fulgentem sorte, id est, illum qui per sortem fulget & non natura, Nam naturale est, ut quis paucis parcisq; contentus sit. Hec ille ingeniose ut cætera. Talia nugamenta ab sq; omni iudicio edita, omnes legunt, nec quisquam refellere audent, ob nomen authoris, ut quem apud quosdam inter Horatii interpretes primum locum habere audio, de quo iurare ausim non intellexisse quæ hoc loco exposuerit ipse: si modo uerè sunt eius hæc scripta. Ego nec construendum puto, Beatior imperio, nec fulgentem sorte: sed contra utrumq; ut recte exposuit Mancinellus.

¶ Neclæstrygonia Bacchus in Amphora.

Lastrygonius prima æ diphthongum habet, & γ; secunda syllaba. Vt Odis. π. hoc est decimo patet. At hoster Acro Lastrygonia exponit formiana seu sicula, in quibus locis Cyclopes fuerunt (inquit) Lastrygones uocabantur. Hec ille. formiana recte, sed sicula non item. Cyclopes in Sicilia fuere, Lastrygones in Italia ad mare Tyrrhenum.

¶ -regnum Halyattici.) Porphyrio Halyaticum regem Persarum facit, quanquam alij Lydorum dicant: sic ille. Acro Lydorum ait, qui & Cræsi paretem fuisse addit, Mancinellus, patrem Cræsi non Halyaticum, sed Halyatten uocatū ostēdit ex Herodoti lib. i. nihil præterea ad Poetæ sensum addens. Badius Halyaticum putat dictum Cræsum, Halyattis filiū, quasi patronymicum. Idq; mihi placet: placet & quod paulo ante de ouibus Gallicis exponit idem Badius, Alinatibus, in Euganeis

36 IN III. CARM. HORAT.
siue Venetis. Vbi omnes commētatores silent, tanquam
res sit nota omnibus.

O D E XVII.

¶ Aeli uetusto nobilis ab Lamo.
De hoc Aelio uidetur lib. 1. bis dixisse Ode 26. Or 36.
Porro Aeliorum magna apud scriptores mentio. Hic autem
L. Aelius Lamia Cos. fuit cum M. Seruilio anno à
Christo nato quinto, ab Vrbe autem cond. 755.

O D E XVIII.

Romani quædam numina colebant ut prodesse,
quemadmodum Iouem qui iuuans pater dictus est: quæ
dam ne nocerent, ut Februm. Ad eum modum Horatius
nunc Faunum ut lenis per agros suos incedat precatur.
In commentario Porphyrio quidam legunt tenuis
pro lenis, sed codices errant: Quemadmodum paulo
post Memphitis pro Mephitis ex septimo Aeneidos,
Quamquam Porphyrio Memphitem locum intellexisse
uidetur, si non assutum hoc quoque ei est, ut multa alia.

¶ Larga nec desunt Veneris sodali.
Vina crateræ.) Mancinellus Cratere puta
uit auferendi esse casus, Itaque exposuit in crateræ: non
attendens e in ablatiuo correptum, quod huic loco mi
nime quadrat, Crateræ autem datiuus est casus, ut recte
annotauit Badius. Nec enim hūc sua laude fraudandum
puto, etiam si ipse non primus hoc notauit.

O D E XIX.

¶ Quantum distet ab Inacho Codrus.
Porphyrio, nescio de quo loquens, Comparationē
inquit

inquit, facit uirtutū Inachi & Codri. Codrus enim Atheniensium Dux fuit, qui ut patriæ uictoriam pareret, interimendum se Lacedæmonijs obtulit. De Inachi autē uirtutibus nulla extitit historia. Hæc apud illum tanquam ex alio quopiam authore. Alijs magis placet Telephi importunitatem ab Horatio taxatam, quod nimis exacte temporum rationem etiam in conuiuijs narraret, rem alioqui per se molestam. Quemadmodum nostra ætate qui dam scioli in mensa, dum animus in patinis est, de rebus altissimis sermones ordiuntur. Ad hunc sensum colliguntur ab Inacho ad Codrum 770. plus minus anni ex Chronicis Eusebij. In Acronis commentario Codrus rex Atheniensium ac Lacedæmoniorum dicitur magno errore. Ait enim Græcos cōsueuisse uinum tepe facta aqua temperare. Mira mixtura. Ad hæc Pelignum oppidum esse Sabinorum. Sed ubi hoc legit? Et Attonium exponit, ut non inebrietur. Deniq; Vatem pro quo libet sacricola. Hæc in huius uiri commentarijs, si non mentiuntur authorem.

ODE XX.

¶ Pyrrhe Getulæ catulos lænæ.

Ode sexta huius libri, Acronis commentarius Pyrrhum Epirotarum Antiocho auxilium tulisse dicitur, hic Tarentinis. Cæterum hæc Acronis comparatio à nomine Pyrrhi sumpta parum congruere uisa est Landino, mihi etiam inepta prorsus uidetur. Ideoq; non multa de ea uerba facere placuit.

¶ O nata mecum Consule Manlio.

Horatius natus est ab Vrbe condita 689. Coss. L. Aurelio Cotta, T. Manlio Torquato ambobus iterum. Quo tempore autem hæc Ode scripta sit à Poëta, scire non possumus: certe Poëta ipse non ad rotundum supputationem asserit, cum subiungit: Quocumq; lectum nos mine: quod de Coss. intelligo etiam si Acro aliter hæc exponat, ex omnibus, inquit, supradictis siue ad iocos, siue ad querelas, quod mihi displicet.

¶ -Mader sermonibus.

Madet (inquit Porphyrio, & docte, & breuiter) persusus est & plenus. Acro autem: Fluens est (inquit) Philosophiæ scientia. Et adiiciens suo more, sanè quam eleganter, Optat tamen (inquit) uino fieri madentior.

¶ -Prisci Catonis.) Antiquioris, idem ait Acro, non Vticensis. Alij autem de Vticensi intelligunt ex uita ipsorum Catonum. Pro Acrone epitheton Horatij est. At alij uel ad sua Poëtam tēpora retulisse dicunt: quod tamen nō admodū longū fuit ab Vticensi Catone: uel confudisse epitheta, quod sæpe fieri solet. Historia apud Plutarchum ac alios de utroq; Catone in manibus omnium est. Et ipse Poëta Catonis Vticēsis libenter meminuit, ut lib. 1. ode 12. Et lib. 2. ode 1. Quod autem Acro caluisse exponit pro efferbuisse, ut quamuis secreti proderet, ineptum est, de utro uoles Catone intelligas.

¶ Tulene tormentum ingenio admoues.

Quidam

Quidam amoues ex admoues fecerunt: quasi Poeta dicat, uinum amouere tormenta duro ingenio. Verū hi parum animaduertunt epitheton additum lenē. Ego admoues malim, & tormētum pro remedio exponam, quasi Poeta dicat, Vinum duro ingenio lenē tormentum amouere, id est, placidum remedium: Atq; ita etiam legit D. Erasmus Adagio: In uino ueritas: Ceterum, qui uolet scilicet aliquid arguti legere, uideat hoc loco Acronem: sicut paulo post, tremēti, exponit, pauperi frigore tremēti: hæc tanquā de Tripode Apollinis prolata sint, cogimur credere, & tantum non adorare.

ODE XXIII.

¶ Non sumptuosa blandior hostia.)

Quæ in Porphyrii commentario de sumptuosa hostia in nominatiuo dicuntur, assuta, ut pleraq; alia, mihi uidetur. Neq; enim tam insanus fuit uir ille doctissimus. Risi cuiusdam seueri annotatoris meras nugas in hunc locū: sed q; alij huic responderunt, ut Badius præsertim hoc in loco, nolui esse longior. Ineptum enim est existimare sumptuosa hostia, nominatiui esse casus, cū sint ablatiui instrumēti, id est, per sumptuosam hostiā.

ODE XXIII.

¶ Si figit adamantinos Clauos.

Hoc in loco quod Porphyrio dicit, mala conceptione dictum esse à Poeta Adamantinos clauos pro necessitate mortis quæ dura ac immutabilis, non uideo qua ratione scripserit. Porro diram necessitatem expo-

nere pro morte, & adamantinos clauos pro mortis necessitate, cum statim laquei mortis subiungantur, quid aliud est, quàm si dicas, Si mors figit mortis necessitatē, non expedit caput laqueis mortis? Eo deducunt nos aliquando subtiles nostræ illæ expositiones. Ego simpliciter illa enuntianda puto: Et adamantinos clauos pro durissimis uinculis aut spiculis exponi posse nō inficias uero.

¶ Illic matre carentibus.

Priuignis mulier temperat innocens.

Quidam temperat exponunt pro obtemperat. At Acro exponit temperat, pro parat pocula, quod placet. Nam & Ouidius de suo conquerens tempore ait: Lurida terribiles miscent aconita nouerca.

¶ Dos est magna parentium.)

Hic rursus non potui cohibere risum, cum seueri annotatoris censuram legerem, qui non dubitauit pro parentium subiicere petentibus, Et ita temere author rem deprauare. Porro quod ait omnes codices habere parentum, quos ipse uiderit, non possum mirari impudentiam hominis, qui fatetur Aldinum sibi uisum codicem, in quo hæc bene habent. Sed illud omnium elegantissimum est, cum conatur ostendere, parentium non posse hic locum habere, ob multas, inquit causas, quas breuitatis causa prætermitto, tū ob eā ipsam, quod is gignendi casu eius nominis parentum dicimus, non parentum, qui genitiuus est participij in ens à pareo, es, uerbo. Hæc ille doctissimus grammaticus. Si hoc ad authorem

thorem quicquā attineret, ostenderem huic præcepto-
ri, quā esset minime grāmaticus. Sed alia nunc agimus.

¶ Quatinus heu nefas.) Ita quidam per i le-
gendum hoc loco putant. Acro autem docet. Quate-
nus aduerbium esse interdum temporis, interdum loci.
Quatinus uero coniunctionem pro tantum. Tale quid
etiā Festus Pompeius docet, si codex non est corruptus.
Ipse Poëta lib. 1. Serm. Satyr. 3. uidetur pro quoniam
usurpassc. Deniq; quatinus excidi penitus uitium iræ,
Cetera item nequeunt. Atqui ego nescio num authores
hanc perpetuo seruauerint distinctionem. Landinus hoc
loco quatenus exponit, quousq;: quod mihi placet.
quāquam ab Acrone, qui exponit quādiu, non mul-
tum abest. Valla lib. 2. ait, Ciceronem, quatenus semper
accepisse pro inquantum, quod hic optime quadrat.

¶ Nec Boreæ finitimum latus.

Acro exponit, nobis uicinum cum Horatius, Boreæ
finitimum dicat, non nobis. In Porphyryonis commen-
tario similia quædam sed æque obscuro promuntur.
Præterea subtilior intellectus quæritur, quod nomina-
to australi latere, Boreæ subiungatur, cum inter se (in-
quit) hæc longinqua, & toto orbe diuisa sint: Quasi
non liceat extrema coniungere, sic loquentes: Auaro
mercatori non obstat frigus, non calor, non septētrio,
non meridies, non Torrida zona, non frigida. Sanè ita
hi loquuntur, quasi in his rebus non magnopere solicia
sunt, minusq; exercitati. Quod uero continuo Poëta sub-

62 IN III. CAR. HORAT.

neſtit: Durat æq; ſolo niues: Acro exponit, gelu nimietate frigoris ſolidata, elegans uero gloſſa.

ODE XXV.

¶ - Vt mihi deuio.) Illud ut, puto admiratis eſſe, aut geſtientis. Itaq; exponerẽ, Vt libet, id eſt, mirũ quam libet, nec ſupplendum eſſe, non ſecus, ut quidã exponũt.

ODE XXVI.

¶ - Hic hic ponite lucida Funalia.

Funalia (inquit Acro) ſi quibus luminaria ſuſpendi conſueuerant. Hoc etiã lectori conſiderandũ relinquo. nam ego cereos, aut, ut Mancinellus, faces accipio.

ODE XXVII.

¶ Raua decurrens lupa.

Raua lupa (inquit Porphyrio) à colore dicitur, Hæc ille breuiter, ut ſolet, nec minus docte, innuens cum colore, quo eſt lupa, omnibus notiſſimum. Acro autem, ut oſtenderet iudicij acumen, ingenijq; copiam, quinque modis hoc exponit, ita tamen, ut aliquãdo etiam Rauca legiſſe uideatur. Verum cum ea omnia diligẽter legeris, nihilo certior fueris de eius nominis ſignificatione.

¶ Rumpat & ſerpens iter inſtitutum.

Vt ſit (inquit Porphyrio) in tranſuerſam uiam impios ducat, nõ impios reuocet, hoc eſt, pius ſerpẽs. Hæc uerba nimis argutula uidentur, ut uix credam Porphyriõis eſſe. Poeta enim ſimplici ſenſu profert, ac uult hæc impijs accidere itineris incõmoda, non Galatæa. At Acro hic ſerpentem celeritate ſua equos terrere putat.

bat, cum Poeta de obliqua, siue transuersa interruptione potius loquatur, etiamsi id celeritate fiat: uerum illud pusillum.

¶ Hostium uxores, pueriq; cecos Sentient.

Non feritati barbaricæ nec puerili inscitie dicit incognita esse posse futuræ tēpestatis indicia: Ita Acro: quasi Poeta ita ad Galatæam loquatur: mirum si non noscis, tempestatis futuræ indicia, cum hostium uxores, ac pueri etiam illa agnoscant. Quæ à Poetæ mente alienissima puto: malā enim tempestatē imprecatur hostiū uxoribus, ergo abominantis sunt hæc uerba, uti appozitū ē D. Erasmus in Adagio Beotijs uaticinare, adduxit.

¶ Belluis pontum, mediasq; fraudes.

Mancinellus homo diligens, & multæ lectionis, per pontum hoc loco intelligit Euxinū mare, quasi Europa à Phœnice in Cretam uecta eā iuerit: sed longe errat, ut Geographiæ docti sciunt. Ad idem pertinet, quod per medias fraudes Cyaneas insulas in Propontide intelligi uoluit.

¶ Pietasq; dixit

Victa furore.

Non placet ordo quē hoc loco facit Acro, quasi ipsa Europe uicta furore à Poeta dicatur: sed conqueritur ipsa pietatē, quā patri debebat, uictā temeritate, quod causa fuerit cōscendere Taurum, quem furorem uocat. Ergo pater, relictū nomen filie: & o pietas uicta furore, cōstruendū est: Non, o pater & pietas relictū nomen filie, ut Acro perperā cōponit. Et filie datiu casus est.

¶ - an uitijis carentem
Ludit imago Vana.

Vana (idem inquit) per quam somnia uana emittuntur. Hic Acro planè putauit, uana, esse ablatiui casus, ut est, porta eburna, quod tamen carmini repugnat.

¶ Vilis Europæ pater urget absens.

Dubium non est, inquit, qui me pater absentem uilem æstimet, & appellet, credens me amantem prosecutam. Et ideo moriendum est, ut priorum horum obliuiscar. Hæc Porphyrio. D. Erasmus putat Europæ datiuum esse casus, & uilis exponendum, nihili æstimatus, quod & mihi placet.

¶ Barbaræ Pellex.) Pellex, id est, concubina, inquit Acro, sed adijciendum erat, mariti concubina. Et Barbaram accepit pro immiti, nō autem pro non Græca, ut quidam exposuit, cum ipsa esset Syra.

ODE XXVIII.

Interrogationem habet hæc Ode ab initio, quid potissimum faciat festo Neptuni die. Respondet, continuobibendum esse. Vbi quinq; optimo prosequitur ordine. Primum enim pellitur sapientia: secundo cantatur carmen festi dici: tertio carmen uenatorium: quarto læscium: ultimo sequitur ululatus, quam hoc loco nēniā uocat. Ipse etiam Poëta epistola prima pro cantilena usurpauit nēniam. Hæc cum ita habent, mirū est quā commentatores, præter unum Badium, nihil horum attingant. In primis uero Acro, qui ait quosdam dicere,

Cecubum

Cecubum uinum dictum, eo quòd cæcet, & confundat ingenium, cum ab oppido Campaniæ in sinu Caietano id nominis habeat: ut est author Strobo lib. 5. Idem Acro Latonam exponit pro Diana, propter quod trino minis dicitur inquit, Et spicula Cynthiæ, stimulos Veneris, quasi Cynthia sit Venus. Mancinellus autem, Adhibe uim, exponit, adde uim, Vino enim (inquit) uires augentur, quod recte reprehendit Badius.

¶ Cessantem Bibuli Consulis Amphoram.

M. Calphurnius Bibulus Cos. fuit cum C. Iulio Cæsare anno ab Vrbe condita 695. Qui proximus fuit ante eum annum, quo cœptum est bellum Gallicum, quod gessit C. Cæsar cum Gallis, à quo ad finem bellorum ciuiliū sunt anni circiter triginta: post quæ Horatium hæc scripsisse est uerisimile. uerum hæc non sunt tanti.

¶ Summo carmine.) Quidam Bellus annotator ante hæc uerba ponit in priore carmine, & cōiunctionem, contra fidem omnium exemplarium, quasi non sit longe uenustior sensus, si post Cynthiæ geminus punctus ponatur, uelut quiescat lector, ac deinde inferat, Summo carmine, nouam sententiam.

O D E X X I X.

Ode est plena optimarum sententiārum, multijugæq; eruditionis, maxime autem futurorum curam prohibet, quam Christus uocat sollicitudinem de crastino. Acro autem Balanum herbam unguentariam facit, quæ recte reprehendit Mancinellus ex Plinio lib. 12. cap. 21.

et sequentibus, quanquam uerba Plinij apud Mancinel-
lum satis misere habent, non hoc tantum loco.

¶ Fastidiosam desere copiam.

Quæ fastidium (inquit Acro) aliquando ingerit, id
est, fluxum. Ego luxum puto Acronem scripsisse, quan-
do expositioni eius non subscribo, sicut nec ordini quæ pau-
lo post facit, in quo coniunctio, quæ, tanquam otiosa omi-
tatur, non temere usquam apud hunc Poetam posita.

¶ -Andromedæ pater.

Quæ hoc loco Acro exponit, apud neminem astro-
logum reperio, sed id in eo non admodum miror.

¶ Prudens futuri temporis.

Qui hæc uerba Mæcenati tribuit, ac prioribus con-
nectit, planè imprudens est, ne dicam impudens, sed ab
alijs iam explosus, ne nominabitur quidem à nobis.

¶ -Geminusque Pollux.) Quia horum syde-
ra, cum se ostendunt laborantibus nautis, præbent speciem
salutis, inquit Porphyrio. At Acro, ut aliquid noui dica-
ret, Geminus Pollux, cum Castore, inquit, intelligendus
est: amborum enim stellæ simul nascuntur.

ODE XXX.

¶ Vitabit Libitinam.) Libitina hoc loco (inquit
Acro) lectus est, in quo mortui efferebantur. Accepit er-
go pro feretro, quo modo et Porphyrio lib. 2. Episto-
larum hæc uerba Poeta exponit, nisi quod Libitina sa-
crauit. Mirè ergo, inquit, dictum, et facete, Libitina sa-
crauit, quasi ab ipso feretro uenerationem acceperit
Poeta

Poeta defunctus. At idem Acro lib. 2. Sermonum Satyra
6. ad illud Poeta:

Autumnusq; grauis Libitinae quæstus acerbæ.

Libitina (inquit) locus in Vrbe, quo constituuntur,
qui efferenda corpora conducunt, & præbent funeri-
bus necessaria. Plutarchus uero Libitinam Deam ait in-
stitutam coli à Numa Pompilio, quæ uelut inspectatrix
sit, eorum quæ mortuis iusta soluuntur: quam alij Pro-
serpinam, alij Venerem dici existimant. Ex his iudicet le-
ctor locis, quod uolet: fieri enim potest, ut nomen plura
significet, uarijsq; accipiatur modis.

¶ Cum tacita uirgine.) Angelus Politianus
in fine Miscellaniorum hoc loco Acronem reprehendit,
merito quidē: sed de tacita tamē uirgine nihil plus Man-
cinello adfert, uter ex altero habeat, mihi non liquet.

ANNOT. IN III CAR. FINIS.

IN Q. HORATII

LIB. IIII. CAR. HEN. GLA.

ANNOT.

ODE II.

Silue quos Elea domum reducit.

Acro hoc loco ait Eliden Epiri ciuitatem esse,
quod nullo pacto defendi potest. Cæterum Porphyrio
dubitat, utrum Castorem ac Pollucem significet, an ge-
neraliter quicumq; ex certamine sacrorum agonum

uictoriam reportauerint, neq; temere dubitasse mihi uisus, tametsi nemini dubium de Castore ac Polluce intelligi, cum dicit, pugilem uic equum uic. Verum precedentia etiam de alijs posse intelligi satis clarum est.

¶ Ego apud matinae More modoq;

Matinum Acro hic Calabriae saltum facit. At ode 28. libri primi montem Apuliae. Porphyrio hoc loco montem Calabriae scribit. Sed lib. 1. ode iam dicta, Apulia. Rursus huius libri ode 16. Calabriae. Vicinitas harum regionum uidetur hunc fecisse errorem. Nec mirum, cum ipse Horatius de se dubitaret Lucanus an Appulus esset, ob patriam Venusiam, quae utriq; populo est confinis: nam, Venusinus arat finem sub utrunq; colonus.

¶ Tuq; dum procedis lo triumphe.

Quidam mutarunt tu in te, temere meo quidem iudicio. Nam ad ipsum triumphum conuersus haec dicit, ut fatetur Porphyrio. Est autem ordo: lo triumphe, dum tu procedis, omnis ciuitas dicemus, non semel, lo triumphe. Illud, non semel hos decepit. Iam quod Acro exponit Solem pro die, à quibusdam reprehensum est: quanquam intelligi potest. Illi uero Solem pro Augusto accipi uolunt, quod mihi quidem non improbat, si recte fiat ordo, ad hunc modum: Ego felix recepto Caesare canam, O pulcher Sol, o laudate. Quasi diceret, Antonius si receperimus saluum Caesarem feliciter canere poterimus, ac uelut uenientem honorifice excipere: O pulcher Sol, o laudate. Dein, apostrophens Poeta à Iulio ad triumphum

amphum accipimus. Tuq; dum procedis lō triumpho.
 Porro rursus ad Iulium Foetam loqui intelligamus: Te
 decem tauri, totidemq; uacca. Atq; hic est uerus sensus
 horum uerborum, quæ ideo prolixius commemorauimus,
 quod Grammatici mirè hic rixentur, nec tamen
 lectorem erudiunt.

¶ Fronte curuatos imitatus ignes.

Porphyrus planè intelligit uituli cornua ad Lunæ
 cornua comparari. Acronis autem uerba subobscura
 sunt, & ridicula etiam, ubi de nota inusta loquitur. Alij
 per frontem intelligunt albam maculam in fronte ad
 imaginem Lunæ. quod lectori iudicandum relinquimus:
 nam ego in utranq; hæreo partē. Videri etiam quidam
 mutarunt in uidetur, quod qua ratione fecerint, haud
 equidem intelligo. Græcam enim hanc per infinitiuos
 locutionē Latini non refugierunt, præsertim hic Poeta.

ODE IIII.

¶ In Ganymede flauo.

Acro exponit rubeo, quam uocem nescio an uspiam
 legerim apud authores Latinos.

¶ Drusum gerentem Vindelici.

Acro & Porphyrio absq; dubio Rhætos ac Vindelicos
 unam crediderunt gentem, ut sunt Volcæ Tectosages,
 & Aulerci Cenomanni apud Cæsarem. Quod si
 post gerentem non legatur, & Vindelici, uideri potest
 & Horatius in ea fuisse opinione, quod est uerisimile,
 sed eam coniunctionem omittendam censeo: Mancinela

lus supplendam putauit, alij uerbum uidere repetendum autumant, quod non esset opus, si & legatur in contextu. Sed notandum duplices esse Rhætos, alteros Vindelicos inter lacum Larium ac Brigantium, alteros Vindelicos qui ad Lycum amnem habitauerunt, hodie à lacu Brigantino Augustam usque, quibus cum Drusus bellum gessit, Veros Rhætos Romani coercuere, non subegerunt. Rhætos autem Vindelicos uicere, & provinciam fecere. Cæterum Mancinellus in citandis authoribus sæpe libentius paraphrastæ fungitur officio, quam authorum solidæ ponat uerba: ideoque hoc in loco de Rhætis posuit uerbum, domuit, quod apud Suetonium est coercuit, partem memor illius Lucani, indomitumque caput Rheni.

¶ Fortes creantur fortibus.

Acro exponit filios à parentum nomine degenerare uirtute, quæ uerba ego non intelligo, puto autem corrupta.

¶ Rectique cultus pectora roborant.

Quæ hoc loco arguitur est in Porphyrii commentario, uix credo eius esse, sed alicuius alterius racemato ris. Simplicius erat, meo quidem iudicio, Recti cultus, ut adiectiuum ac substantiuum accipere: nam de educatione loquitur, quanquam cum nemine ea de re pugnauerit. Et illud utcumque, Acro pro ubicumque exponit, Porphyrio pro quocumque, ut etiam Ode 4. lib. 3. Horatius accepisse uidetur, Vtcumque mecum uos eritis. At ego malim proprie id exponere pro quantumcumque, ut sit querela in mores suorum temporum. Vtcumque defecerunt

rint mores, & mali sint homines, tamen malefacta inde
cora uideri honestè natis.

¶ Dirus per urbeis Afer it Italas.

Quidam, ut, legunt pro it, repetētes uerbum fertur;
aut quid simile, pro equitauit. Acro autem ait, hic Han-
nibalī fugam describi, cum potius eius scuitia ante oc-
cisum Hasdrubalem narretur, nō fuga, : quippe qui post
occisum fratrem, lōge mitior factus est, quod & Liuius
fatetur. Paulò post idem Acro, tumultu, exponit, clamo-
re bellico, importune hoc loco, ut puto. Clamore enim
fana uastari non poterant, sed manu.

¶ - Multa proruet integrum.) Multa pro mul-
tum legitur in Acronis commentario, sed ab aliquo tea-
merè adiectū opinor : nam uerbum proruet antea ex-
posuerat, & alia quædam sequentia Poetæ uerba ante
hec ipsius uerba, ut facile lector uidere poterit.

O D E V.

Diuis orte bonis optime Romulæ Custos gentis.

¶ Mancinellus coniunxit optime Romulæ, perinde
atq; Romulæ uocandi sit casus. Acronis commentarius
cum primum Romulæ pro Romulæ exposuisset, statim
Custos gentis exponit, scilicet Romanæ: quæ quàm con-
sonent, non equidem uideo. D. Erasmus in Adagio Ge-
nius malus, legit Romulæ, ultima cū diphthongo, quod
& mihi placet.

¶ Votis, omnibusq;, & precibus uocat.

Ordo est, inquit Mancinellus, ut mater & uotis omnia

72 IN IIII. CAR. HORAT.
nibus, & precibus uocat iuuenem, &c. Ex quibus uer-
bis patet illum omnibus pro ominibus legisse: quod era-
roris, ut in soluta oratione ex scriptura facile accidere
potest, ita in hoc genere carminis minime: quod quidē
uirum diligentem non animaduertisse, admodū miror.

ODE VI.

Leuis Agyieū.

Mancinellus Agilen legit, quasi nomen sit compo-
sitū ex duobus ἀγυῖα & λέιος, id est leuis: sed frustra
Poëta apposuisset, leuis, nisi quis dicat ἐπεὶ ἔστιν ὁ
esse ut Plemmyriū undosum. At apud Græcos ἀγυῖος
Apollo dicitur, ut in Arcadicis Pausanias docet. Idem
Suidas ac Hesychius. Agyleus nusquam meminime apud
illos legisse. Corruptio culpa scribarum accidit, qui
diphthongum Græcam γι, & Latinis yi non notarunt:
ita post γ subiuuxerunt l pro i.

ODE VII.

Hac ode Veris aduentum describi Mancinellus pu-
tauit, sed recte hoc ab alijs reprehensum est: nam perse-
ctū Ver hic exprimitur. Diffugere, inquit Poëta, nives
non diffugiunt: Et flumina decrefcentia prætereunt
iam ripas, non superant, (quod & ipsum idem nō recte
intellexit, quanquam postea emendat, sed ambigū) &
gratia nuda audet ducere choros, quod factura non
erat, siquidem frigus esset.

¶ Ver proterit ætas
Interitura, simul

Pomifer

Pomifer autumnus fruges effuderit.

Hic annotator noster efficacissimis scilicet rationibus persuadere nobis conatur pro uerbo effuderit legendum, ut fuderit, non intelligens uocem, simul, & apud hunc Poëtam, & apud reliquos classici, sæpissime pro, statim ut, accipi: Vt Ode 9. libri primi, Permitte Diuis cætera, qui simul strauere uetos. Et Ode 16. lib. 2. simul atra nubes condidit Lunam. Adducerem plura exempla, nisi rem manifestam etiã mediocriter doctis esse putarem. Est igitur ordo: Aestas proterit Ver, interitura simul, id est, statim ut Pomifer autumnus fruges effuderit. Recte igitur effuderit legitur, & hic nõ emendat Poëtæ carmen, sed corrumpit. Nec post æstas colon punctum ponendum.

¶ Damna tamē celeres reparāt cœlestia Lunę.

Hic Mancinellus absurdum facit ordinem. Tamen abinós (inquit) decidimus, Lunæ celeres reparant cœlestia damna: Cum post Lunæ distinguendum, & contraria sententia inferenda, Lunæ reparant damna, Nos puluis & umbra sumus, nihil igitur speremus nos reparaturos. Est autem sententia Epicureorum, ac eorum qui stulte animas quoq; nostras interituras putant. Damna autem intelligo referenda ad interlunium, Eclipseis, & si quid simile,

¶ Cūcta manus auidas fugiēt hæredis, amico.
Quæ dederis animo.

Et Acro & Porphyrio hunc locum ita intelligunt,

ipsi in lucrum uenire quæ impensa fuerint uoluptati: peritura, hæredibus derelicta. Mancinellus intellexit illa sola hæredis manum effugere, quæ amicis donentur. Sed memini olim D. Erasmi mihi iuueni ita exposuisse. Quæ dederis amico animo, scilicet tuo: quod Homerus toties uocat φίλον ἄνθρωπον, ea omnia fugient auidas manus hæredis. Atq; id impense placet. Est etiam conforme Porphyrij Acronisq; expositioni.

O D E VIII.

¶ neq; tu pessima munerum.
Ferres diuite me.) Pessima (inquit Acro) uilia, de carminibus dicit, id est, si diuitias haberem, carmina non darem. Quæ expositio nimis argutula est, & à ne mine probatur. Poëta enim de pateris, rebusq; preciosis loquitur, Censorinum non pessima laturum fuisse, si quidem ipsi essent talia munera: & non pessima dixit, id est, optima, per liptoten.

¶ Non tibi talium.

Res est.) Ego eū de re familiari dicere existimo q. d. Res est tibi, atq; animus neutiq; egēs taliū deliciarum.

¶ Non incendia Carthaginis impia.

Scipio Africanus superior primus id cognominis meruit, ut author est Lilius lib. ultimo, tertiæ Decadæ, qui Hannibalem uicit, & cuius præconium celebravit Ennius. At is non incendit Carthaginem, sed tributaria dumtaxat fecit. Posterior uero Africanus, Pauli Aemilij filius, eam tertio Punico bello deleuit. Verum de hoc ni

hil Ennius: quippe qui longe antea mortuus erat. Horatius igitur, ob uiciniam tum nominum, tum rerum, historiam confundit, ut sæpius faciūt Poetæ. Hæc causa fortassis fuit, cur Porphyrio Calabræ Pierides exponat sua carmina, de Poeta loquens, quia in urbe Venusina natus est, quæ in Calabria atq; Apulia est. Obiter etiam notandum, oppidum, unde Ennius natus fuit, ab Acroa ne Rhudinum dictum, à Plinio autem ac Ptolemæo Rhodiam, à Strabone uero Rhodæos lib. 6. id quia Tarento proximum est, dedit occasiōem quibusdam, ut Ennium Tarenti natum dicerent. Hoc etiam in eodem Porphyriōne à Mancinello non est intellectum, ubi de Tyndaridis loquitur: Nam Tyndaridæ apud Poetam putauit genitiui casus, quod est nominatiui. Sed nemo hic Mancinellum sequitur, ideoq; de eo nos quoq; dicere superse debimus. Cæterum hunc Censorinum, Martium nominatum in quibusdam libris inuenio, quare C. Martiū Censorinum hunc fuisse puto, eum inquam, qui factus Coss. cum C. Asinio Gallo, Anno ab urbe condita 746.

ODE IX.

¶ Cææq; & Alcæi minaces.

Propter Simonidem lyricum Poetam, qui de Cæa insula fuit, unde & Pindarus fuit. Hæc Acro. Vel hic locus argumento est, & in Acronis cōmentario quædam corrupta esse, uel temporum iniuria, uel librariorum inscitia. Secunda enim huius libri Ode Dirceum exposcit Thebanum de Pindaro.

¶ Ordinat annos.

Id est, disponit toto anno facienda, idem inquit, quod mihi non fit uerisimile: Sed ordinat, id est numerat, uel ordine inchoat.

¶ Telephum, quem tu petis, occupauit.

Ad mulierem (inquit Porphyrio) loquitur, cuius nomen non ostendit. Hæc uerba planè corrupta puto. Et legendū: De muliere loquitur, cuius nomen nō ostendit. Ex his sanè Porphyriionis uerbis Acro dubitationē elegantem facit. Ego nihil hic uideo difficultatis, nisi ipsi aliter Horatij uerba legerint: neque enim ad aliam loquitur quàm ad Phyllida.

ODE XII.

¶ Nam Veris comites quæ mare temperant.

Mancinellus hoc de Ornithijs intelligit, ex uerbis Columellæ lib. xi. cap. ij. de eiusdem uentis. Nam & hic Poëta de hirundine meminit, ut Columella, Porphyrio autem adultū iam ueris tempus Poetam describere ait, quod ex eo patet, Adduxere sitim tempora Vergili. Quod de decimo Calendas Martias, quando Ornithiæ flare incipiunt, ac per triginta dies durant, uix intelligi potest. Quare Landinus de Etesijs hoc dictū existimat. Verum cum Etesia Calendis Augusti incipiant flare, ac itidem per triginta dies durent, non uidetur hoc de hirundine quadrare. Nidum ponit Iryn flebiliter gemens infelix auis. Ego de Ornithijs intelligere cum Mancinel

lo malim, & cum Porphyrione adultum Ver intelligere. Tempus autem Ornithiarum non ad amuſſim à Poeta obſeruatum, ſed præteritis non ita pridem credo uſum, perinde atq; præſentibus, uel propter carmen, uel quia ita libuit. Porro hanc Oden ad Virgilium ſcribit, negotiatore, ut ait Acro: Myropolam, ut Landinus: Poetam, ut alij. Ego ad Poetam uix credo hanc Oden ſcriptam: uidetur enim oblique taxare, ut ſolet, unguentarij auaritiã, cum ait: Verum pone moras, & ſtudium lucri: niſi quis & hæc ioculariter dicta intelligat, ut præcedentia pleraq;

¶ - Et Cecropiæ domus.

Aeternum opprobrium.

Hic Acro, Cecrops inquit, Dux fuit Athenienſium: Athenienſes enim fuerunt Tereüs, & Progne. Hæc ille. Tereüs Thraciæ Tyrannus ab Ouid. dicitur, Athenis ne an alibi natus, ignotum. Ad idem pertinet, quod paulò poſt idem Acro ait, in domo Cecropis hoc factũ ſcelus cum in Thracia: quanquam per filiam Cecropis Strabo in Daulide. ſed hæc non ſunt tanti.

ODE XIII.

¶ - Milite nam tuo

Drusus Gelonos, implacidum genus.

Gelonos ponit pro Germanis, longe petitum nomẽ, ut ſolet. Quod etiam libro ſecundo admonuimus. Acro ait Gelonos, ac Brennos Gentes galliarum eſſe, quod neſcio ubi ipſe legerit. Porphyrio adiicit Ciſalpinas gen

78 IN IIII. CAR. HORATII
tes esse. Quidam Genaunos emendarunt pro Gelonos.
Plinij codices ita uariant, ut nihil inde certi dicere quea-
mus, ubi de uictis gentibus Alpinis, & de Pannonia, nam
Brennos alibi, alibi Breunos reperias: Ptolemæus inter
Vindelicos numerat Breunos, inter Pannonios autem
Breucos. Florus cum Venonibus, & Vindelicis à Druso
uictis, & Brennos numerat. Strabo quoq; lib. 7. inter
Pannonios Breucos enumerat, ut Ptolemæus, & Pla-
nius. Quare conijcimus de Breucis nullam esse dubita-
tionem, quin sint Pannoniæ populi. Sed qui Vindelicis
sunt uicini, Brennine an Breuni sint appellandi, hoc
atq; lectori iudicandum relinquo. Ioannes Auentinus,
insignis rerum Bauaricarum scriptor, paulò ante hanc
ætatem, de Gelonis Vindelicis, qui ad Glanum fluuium
habitant, intelligit. Glanus sanè flumen exiguum, quod
in Ambronem fluuium, qui in Isaram, qui in Danubium
tandem labitur. Brennos autem ponit inter Isaram &
Oenum fluuios, paulò plus Monacho insigni oppido
orientaliores. Hæc ille. Breuni autem uicini Misauis
sunt in Alpibus. Caterum quod Acro Porphyrioq; Dru-
sum maiorem Neronum putarunt, recte à Mancinello
redargutum est, ideoq; à nobis omittitur.

¶ Diluuiem minitatur agris.

Et Acro & Porphyrio meditatur legunt. Addit
Porphyrio male hoc dixisse Poetā, quia in ipso (inquit)
actu est, nec debet cogitare aut condiscere id quod iam
facit. Sed cum mediator sit exerceo, meditatio exercitatio.

tio, etiam aliquando armarum, ut Valla probat libro 1. Elegantiarum, non uideo quid sibi uelit Porphyrio.

¶ Nam tibi, quo die Portus Alexandrēa.

Ita euenit (inquit Porphyrio) ut post annos quindecim Drusus eo die Rhætos Vindelicos uinceret, quo die Augustus Alexandriam uicerat. Hæc ille. Vbi rursus Rhætos ac Vindelicos unam facit gentem. Deinde quindecim ait annos, qui sunt duodecim, à primo Consulatu Augusti, cum Q. Pædio: ad finem bellorum Ciuiliū, quando tertium sit Consul Augustus, tertio, ut ait Poëta lustro, sed nondum expleto. Si quidem lustrum pro spatio quinq; annorū acceperimus. At ego lustrum, si proprie usurpare uolumus, pro Olympiade accipio. Itaq; recte Poëta dixit: tertio lustro, id quod Porphyriōni occasionem præbuit erroris, si modo non totius huius Odes commentarius corruptus est, quod equidem suspicor. Poëta sanè ad plenam laudem Augusti accumulatio nem hoc quoq; adiicit: Ciuilibus armis finem impositū, postquam Aegyptus capta fuerit. Quod Dionysius Halicarnassæus primo fatetur libro. Nihil autem de istac comparatione, cuius meminit Porphyrio, si modo Porphyrio est, ac non potius aliquis impostor.

O D E X V.

Quem ab initio huius Ode ordinem faciunt & Acro & Porphyrio, etiā si non improbè, tamen coactū puto, mirū uero si non & concrepare lyra dicere liceat. Illud autem.

¶ -Et ordinem

Rectum euaganti frena licentiæ Iniecit.

Quidam pro euaganti, legunt, & uaganti, quod mihi displicet. Placet autem ordo Porphyrius. Iniecit frena licentiæ ordinem rectum euaganti.

¶ Edicta rumpent Iulia.

Recte hoc Badius de Iulio intellexit cum Suetonio: maxime enim laborauit Augustus, ut rata essent, quæ Iulius instituerat. Deniq; considerandum lectori, quærum sit, quod Acro ait: Profestos dies dici, qui sint ante festos, cum Festus Pompeius dicat profestos dici non festos.

ANNOT. IN IIII. CAR. FINIS.

IN Q. HORATII

EPODON LIBRVM HENRICI
GLAREANI ANNOT.

ODE I.

Mira est hic, ne dicam monstrosa, Acronis ac Mancinelli de Epodis interpretatio, quam persequi non uisum est operæ pretium. Epodi dicuntur (inquit Diomedes) συνεδλοχικὸς à partibus uersuum quæ legitimis & integris uersibus ἐπὶ ἀόδοις, id est, accinuntur. Hæc inter reliquas multas, placet interpretatio: συνεδλοχικὸς aut dixisse uidetur, quod à parte denominatio est totius. Huiusmodi cantilenis etiam barbaræ nationes utuntur, quanquam non proprius ad eum modum.

Amico